

Dynamic Progressive Buckling of Thin Wall Foam-Filled Conical Tubes Under Impact Loading

Saeed Feli¹ * , Erfan Makhssousse¹, Seyed Sajad Jafari²

¹ Department of Mechanical Engineering, Razi University, Kermanshah, Iran.

² Department of Mechanical Engineering, Hamedan University of Technology, Hamedan, Iran.

ABSTRACT: Energy absorbers are of particular importance today due to their extensive application in industry, and they are recognized as key elements in enhancing safety and reducing damage resulting from impact. These absorbers dissipate the impact caused by axial loads through plastic deformation and buckling. In this paper, the impact loading on foam-filled grooved conical absorbers has been investigated using analytical and numerical simulation methods. Initially, a novel analytical model for calculating the mean crushing force and the amount of energy absorption in absorbers is presented. This model is based on elastic and plastic energy absorption, which includes hinge bending and deformation between hinges. Numerical simulation of progressive dynamic crushing in these absorbers has been performed using Abaqus, and the results have been compared with the analytical model and experimental results. The aim of this comparison was to evaluate the accuracy of the analytical model in predicting the actual behavior of the absorbers. Finally, the effect of various parameters such as cone angle, number of grooves, and foam density of the absorber on the amount of energy absorption has been investigated. The results of this investigation can be a useful guide in the optimal design of this type of energy absorbers.

Review History:

Received: May, 15, 2025

Revised: Aug. 01, 2025

Accepted: Aug. 22, 2025

Available Online: Aug. 26, 2025

Keywords:

Energy Absorbers

Thin-Walled Grooved Conical
Tubes

Foam

Analytical Model

Simulation

1- Introduction

The control of impact energy is a key factor in designing lightweight and safe structural components for automotive, aerospace, and railway applications. Thin-walled metallic tubes are widely recognized as efficient energy absorbers due to their ability to undergo plastic deformation and progressive buckling. Conical absorbers are of particular interest because of their stable collapse mode and relatively low initial peak force.

Wang et al. [1] reported a significant enhancement in the energy absorption of foam-filled tubes under axial loading. Liu et al. [2] investigated the quasi-static and dynamic collapse of circular foam-filled tubes and showed the critical role of temperature and strain rate on energy dissipation. Hoseini et al. [3] analyzed hollow and foam-filled aluminum tubes considering different damage models, highlighting the accuracy of advanced constitutive descriptions. Azarakhsh and Rahi [4] examined bi-tubular conical absorbers and confirmed their superior crashworthiness compared to single-wall designs. Similarly, Ghamarian et al. [5] demonstrated that foam-filled conical absorbers exhibit greater energy absorption than empty counterparts. Finally, Ahmad and Thambiratnam [6] validated the use of numerical simulation for predicting the crushing response of foam-filled cones

under dynamic impact, providing reliable benchmarks for analytical and FE-based models.

Despite these advances, the combined effect of grooves and foam filling under dynamic axial impact has not been sufficiently addressed in analytical models. This paper aims to fill this gap by developing a novel analytical formulation for grooved conical absorbers filled with foam and validating it through numerical simulations and experimental comparisons.

2- Elements of the Extended Abstract

The analytical model divides the crushing process into three stages:

1. Elastic deformation stage – governed by dynamic equilibrium equations:

$$-m^* \frac{d^2 Y}{dt^2} = N_p \quad (1)$$

$$G \frac{d^2 Y}{dt^2} = N_p \quad (2)$$

*Corresponding author's email: felisaeid@razi.ac.ir

The absorbed elastic energy is calculated using Eq. (3).

$$E_c = 0.5 \frac{m^* G V_0^2}{m^* + G} \quad (3)$$

2. Plastic hinge formation – grooves trigger hinge lines where plastic bending occurs. The energy absorbed in hinge bending (Eq. (4)) and tensile deformation between hinges (Eq. (5)) is derived.

$$E_3^b = \frac{1}{2} (\pi^2 D M_p + 2 M_p \pi D \phi) \quad (4)$$

$$E_s = 2 \int_0^{\frac{w}{2}} \pi (D_1 + 2x' \tan \phi) t' \sigma_0 dx \cdot \ln \left(\frac{D_1 + 2x' \tan \phi + (2x' \tan \phi + 2x' \tan (\alpha - \phi))}{D_1 + 2x' \tan \phi} \right) + \int_{\frac{w}{2}}^{\lambda - \frac{w}{2}} \pi (D_1 + 2x' \tan \phi) t' \sigma_0 dx \cdot \ln \left(\frac{D_1 + 2x' \tan \phi + (2x' \tan \phi + 2x' \tan (\alpha - \phi))}{D_1 + 2x' \tan \phi} \right) + \int_{\lambda - \frac{w}{2}}^{\lambda} \pi (D_1 + 2x' \tan \phi) t' \sigma_0 dx \cdot \ln \left(\frac{D_1 + 2x' \tan \phi + (2x' \tan \phi + 2x' \tan (\alpha - \phi))}{D_1 + 2x' \tan \phi} \right) \quad (5)$$

3. Foam contribution – foam energy absorption is modeled as a function of densification strain and density change (Eq. (6), Eq. (7)).

$$E_f = \int_{V_0} \sigma_{0f} \varepsilon_f dV \quad (6)$$

$$\varepsilon_f = \frac{V_0 - V_{final}}{V_0}$$

$$\sigma_f = \sigma_{0f} \left(\frac{\rho_f}{\rho_s} \right)^{\frac{3}{2}} \quad (7)$$

The total absorbed energy is expressed as :

$$E_T = \sum_{i=1}^3 (E_i^b) + E_s + E_f + E_c \quad (8)$$

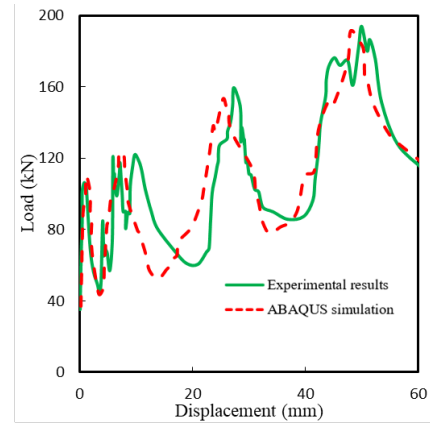

Fig. 1. Force–displacement curve of a foam-filled, without grooved conical absorber under dynamic loading, comparing numerical and experimental results[6].

Dynamic effects are incorporated by applying the Abramowicz–Jones strain-rate correction[7], providing the dynamic mean crushing force.

3- Numerical Simulation

Numerical simulations were carried out using Abaqus/Explicit to model the progressive collapse of grooved foam-filled conical absorbers. The tubes were meshed with solid elements, while rigid plates with prescribed mass and velocity represented the striker. Contact interactions included surface-to-surface contacts and self-contact to capture folding and densification.

The foam core was modeled with a crushable foam constitutive law. Simulations of both hollow and foam-filled cones were validated against experimental data [25], showing excellent agreement. The average error in predicting mean crushing force was less than 5% (Figure 1).

4- Results and Discussion

The results of the analytical model were compared with numerical simulations and experimental data, and a good agreement was obtained in predicting both the mean crushing force and the absorbed energy. The comparisons confirmed the validity of the proposed formulation in capturing the overall crushing behavior of foam-filled grooved cones.

Parametric studies revealed the influence of geometrical and material parameters on energy absorption. Increasing the cone angle resulted in higher mean crushing force and absorbed energy, with an improvement of nearly 30% when the angle was raised from 5° to 15° (Figure 2). Wall thickness was found to be another critical factor; doubling the thickness from 1 mm to 2 mm increased the mean crushing force by more than 70% (Figure 3). Foam density strongly affected the absorber's performance as well; raising the density from 0.22 to 0.71 g/cm³ increased the absorbed energy by almost 50% (Figure 4).

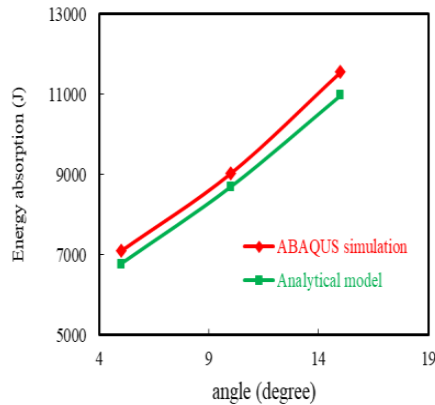

Fig. 2. Influence of cone angle on the energy absorption.

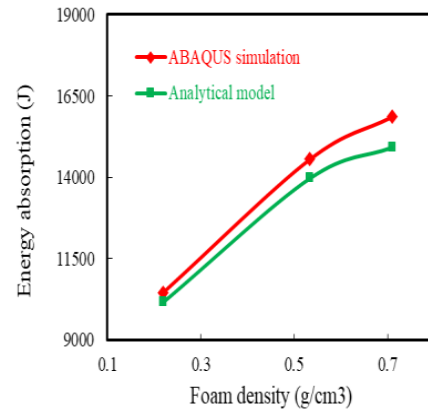

Fig. 4. Influence of foam density on the energy absorption.

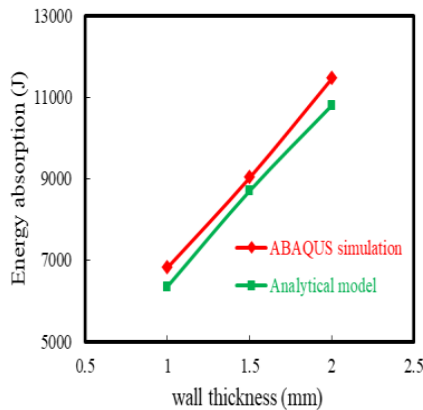

Fig. 3. Influence of cone wall thickness on the energy absorption.

These results demonstrate that the combination of grooves and foam filling provides a balance between controlled collapse, reduced peak force, and enhanced energy absorption.

5- Conclusions

A new analytical model for predicting the dynamic progressive buckling of foam-filled grooved conical tubes was developed and validated. The model showed good agreement with finite element simulations and experimental data. Foam filling improved stability and energy absorption, wall thickness and foam density significantly enhanced performance, and grooves were effective in reducing the initial peak force. The proposed method, therefore, offers a reliable tool for preliminary design of advanced energy absorbers.

References

- [1] W. Wang, Y. Wang, Z. Zhao, Z. Tong, X. Xu, C.W. Lim, Numerical Simulation and Experimental Study on Energy Absorption of Foam-Filled Local Nanocrystallized Thin-Walled Tubes under Axial Crushing, *Materials*, 15(16) (2022) 5556.
- [2] K. Liu, Z. Yu, K. Wang, L. Jing, Quasi-Static and Dynamic Collapse Behavior of Circular Foam-Filled Tubes Inspired by Bamboos, *Chinese Journal of Mechanical Engineering*, 37(1) (2024) 169.
- [3] V. Hoseini, M. Shariati, M. Mirzababaei, M.M. Rokhi, Experimental and Numerical Analysis of Energy Absorption of Hollow and Foam-filled thick-wall Aluminum Tubes Considering Different Damage Models, *Journal of Mechanical Engineering of the University of Tabriz* 51(4) (2022) 95–104.
- [4] S. Azarakhsh, A. Rahi, Experimental and Numerical Investigation of Energy Absorption in Thin-Walled Bi-tubular Conical Tubes under Axial Load, *Iranian Journal of Mechanical Engineering Transactions of ISME*, 21(3) (2019) 138–157.
- [5] A. Ghamarian, H.R. Zarei, M.T. Abadi, Experimental and numerical crashworthiness investigation of empty and foam-filled end-capped conical tubes, *Thin-Walled Structures*, 49(10) (2011) 1312–1319.
- [6] Z. Ahmad, D.P. Thambiratnam, Dynamic computer simulation and energy absorption of foam-filled conical tubes under axial impact loading, *Computers & Structures*, 87(3) (2009) 186–197.
- [7] W. Abramowicz, N. Jones, Transition from initial global bending to progressive buckling of tubes loaded statically and dynamically, *International Journal of Impact Engineering*, 19(5) (1997) 415–437.

کمانش پیش رونده دینامیکی در لوله‌های مخروطی جدار نازک شیاردار حاوی فوم تحت بار ضربه‌ای

سعید فعلی^{۱*}، عرفان مخصوص^۱، سید سجاد جعفری^۲

۱- گروه مهندسی مکانیک، دانشکده فنی و مهندسی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران.

۲- گروه مهندسی مکانیک، دانشگاه صنعتی همدان، همدان، ایران.

تاریخچه داوری:

دریافت: ۱۴۰۴/۰۲/۲۵

بازنگری: ۱۴۰۴/۰۵/۱۰

پذیرش: ۱۴۰۴/۰۵/۳۱

ارائه آنلاین: ۱۴۰۴/۰۴/۰۴

کلمات کلیدی:

جاذب انرژی

مخروط شیاردار

فوم

مدل تحلیلی

شبیه‌سازی

خلاصه: جاذب‌های انرژی به دلیل کاربرد گسترده در صنعت، امروزه از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند و به‌عنوان عناصر کلیدی در ارتقای ایمنی و کاهش خسارات ناشی از ضربه شناخته می‌شوند. این جاذب‌ها با تغییر شکل پلاستیک و چروکیدگی، ضربه ناشی از بار محوری را جذب می‌کنند. در این مقاله، بارگذاری ضربه‌ای در جاذب‌های مخروطی شیاردار پر شده با فوم به روش تحلیلی و شبیه‌سازی عددی موردبررسی قرار گرفته است. ابتدا یک مدل تحلیلی جدید برای محاسبه نیروی متوسط فروریزش و میزان جذب انرژی در جاذب‌های حاوی فوم ارائه شده است. این مدل بر اساس جذب انرژی الاستیک و پلاستیک که شامل خمش مفاصل و تغییر شکل بین مفاصل می‌باشد، ارائه شده است. شبیه‌سازی عددی فروریزش پیش‌رونده دینامیکی در این جاذب‌ها با استفاده از نرم‌افزار آباکوس انجام شده و نتایج با مدل تحلیلی و نتایج تجربی مقایسه شده است. هدف از این مقایسه، ارزیابی دقت مدل تحلیلی در پیش‌بینی رفتار واقعی جاذب‌ها بوده است. در نهایت، تأثیر پارامترهایی همچون زاویه مخروط، تعداد شیار و چگالی فوم جاذب بر میزان جذب انرژی بررسی شده است. نتایج این بررسی می‌تواند راهنمای مفیدی در طراحی بهینه این نوع جاذب‌های انرژی باشد.

۱- مقدمه

انرژی جنبشی، عاملی بالقوه مخرب است که مدیریت آن اهمیت زیادی دارد. جاذب‌های انرژی مکانیکی فلزی با استفاده از تغییر شکل پلاستیک، نقش حیاتی در کاهش آسیب‌های ناشی از برخوردها ایفا می‌کنند و در صنایع مختلف از جمله خودروسازی و هوافضا کاربرد دارند. جاذب‌های مخروطی از جمله انواع رایج این سیستم‌ها هستند که تحقیقات بر افزایش قابلیت جذب انرژی و کاهش نیروی اولیه لازم برای فروریزش آن‌ها متمرکز است. اگرچه میزان جذب انرژی با افزایش تغییر شکل زیاد می‌شود، اما در طراحی این جاذب‌ها، پایداری فرآیند جذب و نرخ ثابت آن، همراه با حداقل بودن نیروی کمانش اولیه، از اهمیت بالایی برخوردارند.

روزگار و همکاران [۱] جذب انرژی پروفیل‌های آلومینیومی مربعی تحت بارگذاری دندان‌های چندگانه را به‌صورت تجربی مطالعه و اثرات سه پارامتر مهم شامل تعداد دندان‌ها، قطر دندان‌ها و فاصله بین دندان‌ها را بررسی کردند. آن‌ها نشان دادند که افزایش تعداد دندان به دلیل تأثیر بر روی ناحیه

لهیدگی، باعث افزایش جذب انرژی سازه موردنظر خواهد شد.

حسینی پور و دانشی [۲] تأثیر شیارهای حلقوی بر رفتار فروریزش محوری استاتیکی و ویژگی‌های مقاومت در برابر ضربه لوله‌های فولادی جدار نازک به‌صورت تجربی مطالعه کردند. شیارهای حلقوی موقعیت‌های تا شدن و حالت کمانش تغییر شکل را کنترل می‌کنند. نتایج نشان داد که این شیارها به‌طور مؤثری رفتار نیرو-جابجایی و میزان جذب انرژی لوله‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهند. با تغییر فواصل شیارها، می‌توان یکنواختی رفتار نیرو-جابجایی را بهبود بخشید و ظرفیت جذب انرژی را به‌صورت کنترل شده افزایش داد. این نتایج می‌تواند در طراحی بهینه‌تر لوله‌های جذب‌کننده انرژی در کاربردهای مهندسی مورد استفاده قرار گیرد.

تفضلی و همکاران [۳] سازه‌های مخروطی آلومینیومی و آلومینیوم-کامپوزیت تحت بارگذاری شبه استاتیکی را به روش‌های تجربی و شبیه‌سازی عددی موردبررسی قرار دادند. بررسی‌ها نشان داد که استفاده از الیاف شیشه-اپوکسی به‌عنوان تقویت‌کننده در سازه‌های آلومینیومی، منجر به افزایش سه برابری در جذب انرژی ویژه، نیروی حداکثر و نیروی میانگین این سازه‌ها

* نویسنده عهده‌دار مکاتبات: felisaeid@razi.ac.ir

ندارد. قمریان و همکاران [۱۳] به کمک آزمایش تجربی برای حالت شبه استاتیکی و همچنین به کمک نرم‌افزار ABAQUS اثرات اعمال بارمحوری بر روی جاذب مخروطی آلومینیومی پرشده با فوم را موردبررسی قرار دادند. بر اساس بررسی انجام‌شده قابلیت جذب انرژی جاذب مخروطی پرشده با فوم تفاوت قابل توجهی با حالت بدون فوم دارد و آن‌ها بدین شکل نتیجه را بیان کردند که انرژی قابل جذب در جاذب مخروطی حاوی فوم از مجموع انرژی قابل جذب توسط جاذب بدون فوم و فوم به‌تنهایی، بیشتر است.

شوجوان و همکاران [۱۴] به کمک نرم‌افزار ال-اس-دینا به بررسی جاذب‌های مخروطی پرداختند و در این راستا سه دسته مدل‌سازی انجام دادند، در دسته اول مخروط‌ها، در دسته دوم مخروط حاوی فوم، در دسته سوم لوله‌های دوتایی را موردبررسی قرار داده‌اند و خروجی این بررسی‌ها را در کنار یکدیگر قرار داده و نتیجه حاصل این بوده است که جاذب حاوی فوم قابلیت جذب انرژی بیشتری نسبت به حالت توخالی داراست و لوله دوتایی انرژی بیشتری نسبت به هر دو مدل اول و دوم جذب می‌کند.

مدل‌های تحلیلی شناخته‌شده‌ای در زمینه جذب انرژی و فروریزش سازه‌های مختلف وجود دارد که از جمله آن می‌توان به مدل‌های الکساندر [۱۵]، ویرزیکی [۱۶]، مملیس [۱۷] و حسینی‌پور [۱۸] اشاره کرد. الکساندر [۱۵] ضربه محوری را روی مقطع‌های جدار نازک مدور و مربعی را به‌منظور مطالعه روی لهیدگی سازه‌های ضربه‌گیر واگن‌های راه‌آهن مورد آزمایش قرارداد و چگونگی چین خوردن سازه‌ها را در برابر این بارها مشاهده نمود. ابراموویچ و ویرزیکی [۱۶] تئوری ارائه دادند که رفتار لهیدگی یک سری از سازه‌های جدار نازک را تشریح می‌کرد. آنها با استفاده از شرط پیوستگی سینماتیکی روی مرزهای نواحی صلب و قابل تغییر شکل مکانیزم تاخوردگی پایه‌ای ارائه دادند که این مکانیزم همه صورت‌های عمده تاخوردگی‌ها و چین‌خوردگی‌های واقعی را که در سازه‌های فلزی صفحه‌ای در آزمایش‌ها مشاهده‌شده بود به‌دقت بازسازی می‌کرد. آنها با استفاده از مقایسه اصل تعادل انرژی دریافتند که دوسوم انرژی پلاستیک همیشه در تغییر شکل‌های غیر انبساطی در خطوط لولای ثابت و متحرک تلف می‌شود. آنها در این بررسی به حل بست‌های رسیدند که می‌تواند بار لهیدگی متوسط و همچنین طول موج لهیدگی را محاسبه کند.

آبراموویچ و جونز [۱۹] بیش از صد لوله را تحت بارگذاری محوری شبه استاتیکی و ضربه‌ای بررسی کردند. تعدادی از لوله‌ها مقطع مربعی و تعدادی مقطع دایره داشتند و ابعاد آن‌ها به‌گونه‌ای انتخاب شد که بتوانند کماتش کلی و کماتش پیش‌رونده داشته باشند. هدف از این تحقیق بررسی پدیده گذر از

می‌شود. علاوه بر خواص مکانیکی مطلوب، الیاف شیشه-اپوکسی با زوایای لایه چینی ۰ و ۹۰ درجه، عملکرد بسیار خوبی در پوشش نواقص ساختاری سازه‌های آلومینیومی و راهنمایی تخریب مقطع به مقطع از خود نشان دادند. فعلی و همکاران [۴] اثرات تعداد سلول و تغییر تدریجی ضخامت بر روی جذب انرژی سازه‌های آلومینیومی را به‌صورت تحلیلی و عددی بررسی کردند و نشان دادند که جاذب با ضخامت متغیر عملکرد بهتری در جذب انرژی دارد. استفاده از فوم به‌عنوان ماده‌ای مؤثر در جذب انرژی و درعین‌حال سبک روزبه‌روز در حال افزایش است. خندابی و همکاران [۵] اثرات چگالی هسته فوم در جذب انرژی سازه‌های ساندویچی تحت بارگذاری انفجاری را به‌صورت تجربی بررسی کردند و نشان دادند که علی‌رغم تأثیر مثبت افزایش چگالی در جذب انرژی سازه‌های ساندویچی به‌عنوان سازه اصلی، افزایش چگالی فوم باعث کاهش کارایی پانل به‌عنوان سازه فنا شونده خواهد شد. وانگ و همکاران [۶] رفتار سازه‌های شش ضلعی جدار نازک پرشده با فوم تحت بارگذاری شبه استاتیکی را به صورت تجربی و عددی مطالعه کردند و نشان دادند که اضافه کردن فوم در جذب انرژی این نوع از سازه‌ها اثرگذار است (افزایش ۴۰٪ در جذب انرژی).

کای و همکاران [۷] اثرات دما در جذب انرژی لوله‌های مدور پرشده با فوم تحت بارگذاری استاتیکی و دینامیکی به‌صورت تجربی و عددی بررسی کردند. مطابق بررسی‌های صورت گرفته، با افزایش دما از ۵۰ تا ۱۰۰ درجه سلسیوس، جذب انرژی سازه در بارگذاری دینامیکی از ۳۱/۹ به ۲۶/۳ ژول و در بارگذاری استاتیکی از ۲۲/۱ به ۲۸/۲ ژول کاهش می‌یابد. شریعتی و همکاران [۸] ظرفیت جذب انرژی لوله‌های آلومینیومی جدار ضخیم توخالی و پرشده با فوم تحت بارگذاری محوری به‌صورت تجربی و عددی با استفاده از مدل‌های آسیب مختلف (جانسون-کوک [۹]، گرسون [۱۰] و روزالر اصلاح شده [۱۱]) مورد مطالعه قرار دادند. آن‌ها نشان دادند که از بین سه مدل آسیب، مدل روزالر اصلاح‌شده دارای کمترین خطا در پیش‌بینی رفتار سازه موردنظر می‌باشد. همچنین، نشان دادند که افزودن فوم آلومینیومی به لوله‌های آلومینیومی منجر به افزایش ۳۲ درصدی جذب انرژی می‌شود.

رهی و آذرخش [۱۲] جذب انرژی سازه‌های مخروطی آلومینیومی دوجداره تحت بارمحوری شبه استاتیکی را به‌صورت تجربی و عددی بررسی کردند. آن‌ها اثرات پر کردن سازه مخروطی با فوم را نیز مطالعه و نشان دادند که اضافه کردن فوم باعث افزایش ۷ درصدی جذب انرژی می‌شود. همچنین مشاهدات تجربی این مقاله نشان داد که افزایش طول لوله باعث افزایش انرژی جذب‌شده، می‌گردد ولی بر متوسط نیروی فروریزش تأثیر چندانی

جذب انرژی شود. این مقاله با هدف رفع این محدودیت، به بررسی کماتش دینامیکی پیش‌رونده جاذب‌های مخروطی جدار نازک شیاردار و پرشده با فوم تحت بارگذاری ضربه‌ای محوری می‌پردازد. این بررسی هم به صورت تحلیلی و هم از طریق شبیه‌سازی عددی با نرم‌افزار آباکوس انجام شده و تأثیر پارامترهای مختلف جاذب مخروطی بر میزان انرژی جذب‌شده و نیروی متوسط فروریزش تحلیل و نتایج حاصل از دو روش با یکدیگر مقایسه و اعتبارسنجی شده‌اند.

۲- مدل تحلیلی

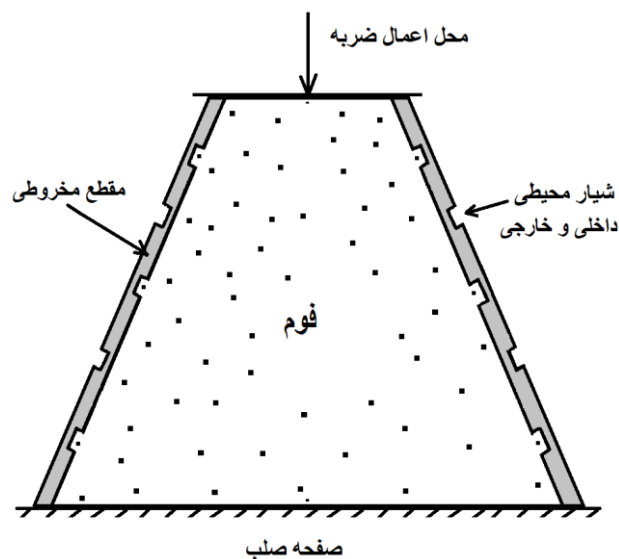
هرگاه نیرویی محوری به جاذب وارد شود در ابتدا مقدار بسیار کمی تغییر شکل الاستیک در آن ایجاد می‌گردد و اگر مقدار نیرو از مقدار حد الاستیک بیشتر باشد فروریزش پلاستیک در جاذب مخروطی ایجاد خواهد شد. فروریزش جاذب تحت بارمحوری در حالت بدون شیار باعث تشکیل لولاهای پلاستیک در جداره مخروط می‌گردد ولی چنانچه در بدنه مخروط مناطقی به هر دلیل از جمله ایجاد شیار، دچار تمرکز تنش شوند، لولاهای پلاستیک در این مناطق تشکیل می‌گردند. لذا می‌توان تعداد و محل لولاهای تشکیل‌شده را کنترل نمود. فرض می‌شود جاذب مخروطی مطابق شکل ۱ دارای تعدادی شیار مستطیل شکل است که در سطح داخلی و خارجی آن ایجاد می‌شود. بر اساس نتایج تجربی موجود، فروریزش جاذب‌ها به گونه‌ای است که اولین و آخرین لولا به سمت بیرون حرکت می‌کنند لذا جهت جلوگیری از شیوه‌های ناخواسته و نامناسب فروریزش تعداد شیارها در بدنه جاذب فرد در نظر گرفته شده و همواره شیار اول و شیار آخر در سمت داخلی بدنه مخروط ایجاد می‌گردد. همچنین شرایط مرزی دو سمت جاذب به صورت تکیه‌گاه مفصلی در نظر گرفته می‌شود.

در ابتدا فرض می‌شود که فقط یک حلقه از جاذب دچار فروریزش شده است و یک حلقه فاصله بین دو شیار خارجی بر روی بدنه جاذب در نظر گرفته می‌شود. پس از به دست آمدن روابط برای یک حلقه می‌توان آن را برای سایر حلقه‌ها و در نتیجه کل جاذب تعمیم داد. برای مدل‌سازی جاذب انرژی، دو مرحله تغییر شکل در نظر گرفته شده است. در مرحله اول فرض می‌گردد که هر حلقه دچار تغییر شکل الاستیک شده و انرژی جذب‌شده در تغییر شکل الاستیک جاذب محاسبه می‌گردد. در مرحله دوم فروریزش پلاستیک مقطع مدل‌سازی و انرژی لازم برای فروریزش پلاستیک محاسبه می‌گردد. بدین شکل ابتدا محاسبات انرژی فروریزش برای جاذب مخروطی بدون فوم ارائه شده و سپس انرژی لازم برای لهیدگی فوم در مرحله بعدی محاسبه می‌گردد.

کمانش کلی به کمانش پیش‌رونده و اثر ابعاد لوله بر آن بود. گوپتا [۲۰] با این فرض که در فروریزش به شیوه چین‌دار بخشی از چین به داخل و بخشی از آن به خارج لوله‌شکل می‌گیرد، برای پیش‌بینی منحنی نیرو- لهیدگی در تشکیل یک چین، رابطه‌ای ارائه نمودند. هم‌زمان تعدادی آزمایش فروریزش شبه استاتیکی روی تعدادی لوله انجام شد. ابعاد لوله‌ها به گونه‌ای انتخاب شد که همگی به شیوه چین‌دار شدن فروریختند. متوسط نیروی فروریزش و منحنی نیروی لهیدگی تئوری با نتایج تجربی همخوانی داشت. ولی بیشینه و کمینه نیروی لهیدگی به ترتیب بالاتر و پایین‌تر از مقدار تجربی آن قرار گرفت. آزمایش‌های بیشتر نشان داد که علت این اختلاف به خاطر این فرض اشتباه است که شکل‌گیری یک چین در بیشینه نیرو آغاز می‌شود و در کمینه نیرو پایان می‌یابد.

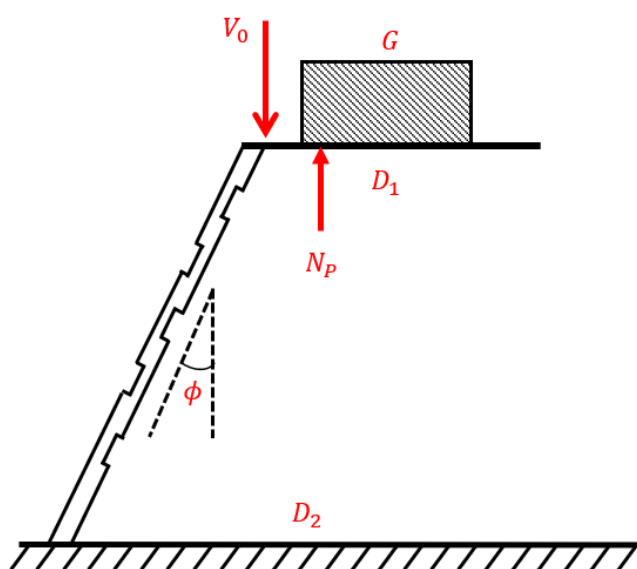
کاراگوزا و آلوز [۲۱] به تحلیل پدیده کمانش پیش‌رونده دینامیکی در ضربه محوری به ستون‌های جدار نازک مربعی پرداخت. آن‌ها با علم به این که سرعت امواج تنش می‌توانند در یک محیط الاستیک-پلاستیک با کار سختی خطی و ایزوتروپیک در حالت تنش صفحه‌ای به دست آیند، به تحلیل فرآیند تغییر شکل گذرا در شروع خمش روی یک مقطع مربعی تحت ضربه محوری پرداختند. فعلی و همکاران [۲۲] اثرات ایجاد شیار بر عملکرد جاذب مخروطی تحت بار دینامیکی را به صورت عددی و تحلیلی بررسی کردند و نشان دادند که ایجاد شیار باعث ۱۵ درصدی نیروی متوسط فروریزش و افزایش ۳۷ درصدی نیروی کمانش اولیه می‌گردد. درواقع، ایجاد شیار باعث بهبود عملکرد جاذب انرژی می‌شود. لازم به ذکر است که تعداد شیارهای باید فرد در نظر گرفته شود و شیار اول و آخر به سمت داخل جاذب انرژی باشد.

جاذب‌های انرژی مخروطی ناقص فلزی، به‌ویژه آن‌هایی که با شیارهای محیطی و هسته فوم پلی‌اورتان ترکیب شده‌اند، رفتارهای پیچیده‌ای از جمله کمانش پیش‌رونده را از خود نشان می‌دهند که برای جذب انرژی و کاهش خسارات ضروری است. حضور فوم پلی‌اورتان به دلیل بهبود قابل‌توجه در جذب انرژی و پایداری فروریزش این سازه‌ها، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. محاسبه دقیق انرژی جذب‌شده و شناسایی عوامل مؤثر بر آن برای بهینه‌سازی این جاذب‌ها حیاتی است. با این حال، بررسی‌ها نشان می‌دهد که بیشتر مدل‌های تحلیلی موجود برای جاذب‌های مخروطی شیاردار، اثرات ایترسی محوری ضربه‌زننده و جرم جاذب انرژی را نادیده گرفته‌اند. این نادیده‌گرفتن، به‌ویژه در سرعت‌های بالای برخورد و جرم کم ضربه‌زننده، می‌تواند منجر به تخمین‌های غیردقیق درباره حداکثر کمانش و میزان

شکل ۱. شماتیک مخروط شیاردار حاوی فوم تحت بار ضربه‌ای.

Fig. 1. Schematic of a grooved cone filled with foam under impact loading.

شکل ۲. جاذب شیاردار تحت اعمال ضربه.

Fig. 2. Grooved absorber subjected to impact loading.

با انتگرال‌گیری از معادله‌های (۱) و (۲) و اعمال شرایط مرزی، زمان و سرعت و جابجایی در انتهای تغییر شکل الاستیک مخروط به‌دست‌آمده [۲۲] و به کمک آن‌ها انرژی جذب‌شده طی تغییر شکل الاستیک (E_C)

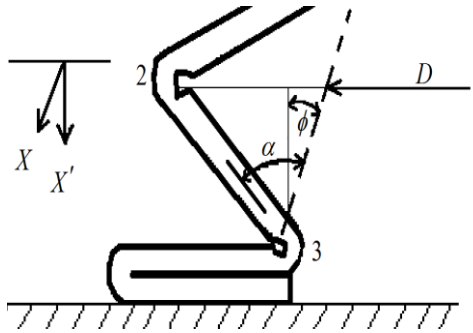
۲-۱- مرحله اول: جذب انرژی تغییر شکل الاستیک جاذب

فرض می‌شود ضربه زننده‌های با جرم G و سرعت اولیه V_0 به سطح بالایی جاذب مخروطی شیاردار بدون فوم برخورد نموده است، D_1 قطر کوچک، D_2 قطر بزرگ و ϕ زاویه شیب مخروط است. (شکل ۲) بر اساس تآم و کالاداین [۲۳] معادله حرکت ضربه زننده و ضربه‌گیر، میزان انرژی جذب‌شده در تغییر شکل الاستیک مخروط قابل محاسبه است:

$$-m^* \frac{d^2 Y}{dt^2} = N_p \quad (1)$$

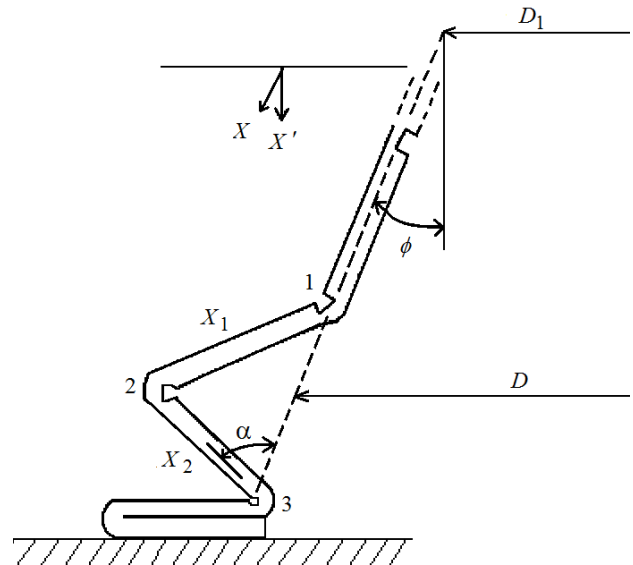
که در رابطه فوق، m^* ، Y و N_p به ترتیب نشان‌دهنده جرم متمرکز جاذب، جابجایی و نیروی عکس‌العمل اعمال‌شده در مقابل جرم ضربه زننده می‌باشند. از آنجاکه نیروی به وجود آمده در محل اعمال ضربه به‌صورت عمل و عکس‌العمل است معادله حرکت برای جرم ضربه زننده نیز بدین شکل خواهد بود:

$$G \frac{d^2 Y}{dt^2} = N_p \quad (2)$$

شکل ۴. پارامترهای هندسی مورد استفاده [۱۷].

Fig. 4. Geometrical parameters used [17].

شکل ۳. دیواره مخروط شیاردار در وضعیت فروریزش [۱۷].

Fig. 3. Wall of the grooved cone in collapsed condition [17].

جذب شده در خمش مفصل‌های داخلی شماره ۱ و ۳ نشان داده شده در شکل ۳ بازه جابجایی زاویه‌ای مفصل‌ها را به دو قسمت تقسیم می‌شود:

$$E_{1,3}^b = 2M_p \left(\int_0^\phi \pi D d\alpha \right) = 2M_p \pi D \phi \quad (4)$$

$$0 \leq \alpha \leq \phi$$

$$E_{1,3}^b = 2M_p \left(\int_\phi^{\phi + \frac{\pi}{2}} \pi D d\alpha \right) = M_p \pi^2 D \quad (5)$$

$$\phi \leq \alpha \leq \phi + \frac{\pi}{2}$$

گشتاور پلاستیک (M_p) بر اساس معیار تسلیم هابر-میسز برابر است با [۱۷]:

$$M_p = \frac{2}{\sqrt{3}} \sigma_0 \frac{t'^2}{4} \quad (6)$$

که در آن t' ضخامت جداره مخروط در ناحیه شیار و σ_0 تنش تسلیم ماده است. تغییر زاویه در مفصل شماره ۱ به مقدار ϕ کمتر از $\frac{\pi}{2}$ و تغییر زاویه نهایی در مفصل شماره ۳ به مقدار ϕ بیش از $\frac{\pi}{2}$ است، در نتیجه با در نظر گرفتن تغییر زاویه در هر مفصل و با در نظر گرفتن $D = D_1 + x_1 \tan \phi$ و $x_1 = x_2 = \lambda$ (شکل ۴) به دلیل ایجاد شیارها در فواصل مساوی، در نهایت انرژی قابل جذب در مفاصل ۱ و ۳ بدین شکل قابل محاسبه می‌باشد (λ

محاسبه می‌گردد:

$$E_C = 0.5 \frac{m^* G V_0^2}{m^* + G} \quad (3)$$

۲-۲- مرحله دوم: جذب انرژی فروریزش پلاستیک جاذب

در این قسمت فروریزش جاذب از زمانی که وارد ناحیه تغییر شکل پلاستیک (شکل ۳) می‌شود مورد بررسی قرار می‌گیرد. این انرژی شامل دو قسمت خواهد بود: یک قسمت مربوط به خمش مفصل‌ها است و قسمت دوم مربوط به تغییر شکل قسمت بین مفاصل است که در نتیجه ایجاد کشش در آن‌ها ایجاد می‌گردد. در ابتدا به بررسی یک حلقه از جاذب که برابر با یک چین‌خوردگی در بدنه جاذب است پرداخته شده و سپس انرژی جذب شده توسط کل جاذب محاسبه می‌گردد.

مطابق شکل ارائه شده مخروطی شیاردار با زاویه شیب جداره ϕ و سه مفصل در حال خمش در نظر گرفته شده است. در حین فروریزش برای یک حلقه مطابق شکل، لولاهای ۱ و ۲ و ۳ در نظر گرفته شده و بخش بین این مفصل‌ها X_1 و X_2 نامیده می‌شود، همچنین قطر کوچک مخروط D_1 و قطر در ناحیه در حال فروریزش D در نظر گرفته شده است. برای محاسبه انرژی

فاصله بین دو شیار است):

$$\ln \left(\frac{D_1 + 2x' \tan \phi + (2x' \tan \phi + 2x' \tan (\alpha - \phi))}{D_1 + 2x' \tan \phi} \right) + \int_{\lambda - \frac{w}{2}}^{\lambda} \pi (D_1 + 2x' \tan \phi) t' \sigma_0 dx$$

$$\ln \left(\frac{D_1 + 2x' \tan \phi + (2x' \tan \phi + 2x' \tan (\alpha - \phi))}{D_1 + 2x' \tan \phi} \right)$$

$$E_1^b = \frac{1}{2} (\pi^2 D M_p - 2 M_p \pi D \phi) \quad (۷) \quad (۱)$$

$$E_3^b = \frac{1}{2} (\pi^2 D M_p + 2 M_p \pi D \phi) \quad (۷) \quad (۲)$$

۲-۳ مرحله سوم: جذب انرژی توسط فوم

انرژی جذب شده توسط فوم (E_f) وابسته به تغییر حجم جاذب در طی پروسه تغییر شکل و تنش سیلان پلاستیک فوم ($\sigma_0 f$) می باشد، لذا میزان انرژی جذب شده فوم برابر است با [۱۷]:

$$E_f = \int_{V_0} \sigma_0 f \varepsilon_f dV \quad (۱۱)$$

$$\varepsilon_f = \frac{V_0 - V_{final}}{V_0}$$

که $D = D_1 + 2x' \tan \phi$ و D قطر متوسط در حلقه مورد نظر، D_1 قطر کوچک مخروط و x فاصله از صفحه بالایی مخروط است. به دلیل ایجاد شیارها در فواصل مساوی، انرژی جذب شده توسط جاذب که صرف ایجاد خمش در مفصل ۲ می گردد برابر است با [۱۸]:

$$E_2^b = 2 M_p \left(\lambda \sin \phi + \frac{\pi}{2} D + 4 \lambda \pi \right) \quad (۸)$$

بنابراین، جذب انرژی ناشی از خمش (E^b) برابر است با:

$$E^b = \sum_{i=1}^3 E_i^b \quad (۹)$$

که در آن کرنش به وجود آمده در فوم، V_0 حجم اولیه هسته فوم و V_{final} حجم نهایی فوم پس از تغییر شکل است و می توان نوشت:

$$E_f = \sigma_f \Delta V \quad (۱۲)$$

که ΔV تغییر حجم فوم است. همچنین در تغییر شکل های زیاد فوم، تنش پلاستیک فوم با تغییرات چگالی، تغییر می کند. رابطه ای به صورت زیر ارائه شده است که تغییرات تنش سیلان را با دانسیته اولیه و دانسیته فوم بعد از تغییر شکل مرتبط می سازد [۱۷]:

$$\sigma_f = \sigma_0 f \left(\frac{\rho_f}{\rho_s} \right)^{\frac{3}{2}} \quad (۱۳)$$

که در آن σ_f تنش فروریزش پلاستیک پس از تغییر دانسیته، $\sigma_0 f$ تنش سیلان پلاستیک اولیه، ρ_s دانسیته اولیه فوم و ρ_f دانسیته پس از تغییر حجم می باشد.

بخش دیگر از این انرژی مربوط به فاصله بین دو لولای تشکیل شده است که در حین ایجاد چین خوردگی دچار کشش شده مقداری از انرژی جذب شده توسط جاذب صرف ایجاد کشش در آن می گردد. از تغییرات سطح مقطع دیواره مخروط به علت کم بودن آن صرف نظر می گردد. انرژی جذب شده توسط ایجاد کشش در فاصله بین دولولا (E_s) برابر است با:

$$E_s = 2 \int_0^{\frac{w}{2}} \pi (D_1 + 2x' \tan \phi) t' \sigma_0 dx$$

$$\ln \left(\frac{D_1 + 2x' \tan \phi + (2x' \tan \phi + 2x' \tan (\alpha - \phi))}{D_1 + 2x' \tan \phi} \right) + \int_{\lambda - \frac{w}{2}}^{\lambda} \pi (D_1 + 2x' \tan \phi) t' \sigma_0 dx \quad (۱۰)$$

۲-۴- جذب انرژی کل توسط جاذب

انرژی کل جذب شده توسط جاذب در طی فروریزش (E_T) شامل مجموع انرژیهای صرف شده طی تغییر شکلهای الاستیک و پلاستیک و انرژی جذب شده توسط فوم پرکننده هسته جاذب میباشد، لذا کل انرژی جذب شده توسط جاذب برابر است با:

$$E_T = \sum_{i=1}^3 (E_i^b) + E_s + E_f + E_c \quad (14)$$

همچنان که مشاهده می شود رابطه فوق شامل انرژی خمش مفصل ها، انرژی انبساطی، انرژی فوم و انرژی ناحیه الاستیک است. از طرفی طبق اصل بقا انرژی در صورتی که انرژی جنبشی اولیه ضربه زننده در حدی باشد که تغییر شکل و فروریزش در جاذب ایجاد کند و بعد از برخورد ضربه زننده از جاذب جدا نشود، انرژی جذب شده توسط جاذب برابر با انرژی اعمال شده توسط جرم ضربه زننده می باشد در نتیجه داریم:

$$E_T = E_G \quad (15)$$

که در آن E_G انرژی جنبشی اولیه ضربه زننده است. همچنین انرژی کلی جذب شده توسط جاذب حاصل ضرب نیروی متوسط فروریزش $\bar{P}_m$ و میزان جابجایی مؤثر (δ_{ef}) جاذب است، لذا:

$$E_T = \bar{P}_m \cdot \delta_{ef} \quad (16)$$

لازم به توضیح است که در بررسی جاذب ها جدا از جابجایی کلی جاذب، یک جابجایی مؤثر در بررسی در نظر گرفته می شود، چراکه در حین فروریزش جاذب، مفصل ها به صورت کامل خم نمی شوند و قسمت صاف بین مفصل ها به صورت کامل روی یکدیگر چین نمی خورند و در نتیجه جابجایی واقعی جاذب مقداری کمتر از جابجایی پیش بینی شده است. این نسبت در مراجع مختلف و به روش تجربی یا شبیه سازی عددی برای جاذب های مختلف به دست آمده است که با توجه به بررسی نشدن جاذب مخروطی شیاردار این مقدار را با چند مدل سازی مختلف در نرم افزار آباکوس به دست آمده است. در نتیجه طول لهدگی مؤثر برابر است با:

$$\delta_{ef} = 0.87(\Delta) \quad (17)$$

$$\Delta = L \left(1 - \frac{t}{\lambda} \right)$$

که در آن Δ جابجایی پیش بینی شده، t ضخامت دیواره مخروط و λ فاصله بین هر دو شیار است. تحلیل ارائه شده تا این قسمت مربوط به رفتار شبه استاتیکی جاذب می باشد ولیکن در بارگذاری ضربه ای اثرات نرخ کرنش و سرعت ضربه زننده باعث تغییر نیروی فروریزش جاذب می گردد، در ادامه این موضوع بررسی شده است.

۲-۵- اعمال اثرات نرخ کرنش در بارگذاری دینامیکی

ابرامویچ و جونز [۱۹] در آزمایش های خود بر روی جاذب های با مقطع مدور رابطه زیر را برای محاسبه تنش جریان دینامیکی ماده به دست آوردند:

$$\frac{\sigma_0^d}{\sigma_0} = 1 + \left(\frac{\dot{\epsilon}}{R} \right) \bar{Q} \quad (18)$$

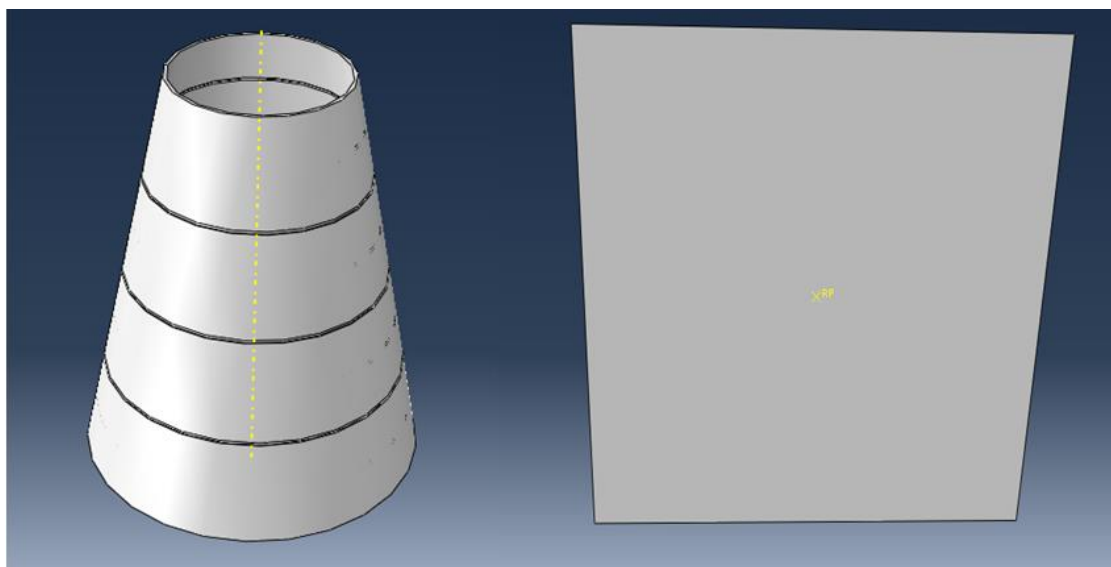
که در این رابطه σ_0 تنش تسلیم در حالت استاتیکی و σ_0^d تنش تسلیم در حالت دینامیکی، $\dot{\epsilon}$ نرخ کرنش میانگین و Q و R مقادیری ثابت هستند. در نتیجه نسبت نیروی فروریزش دینامیکی $\bar{P}_m^d$ به نیروی فروریزش استاتیکی $\bar{P}_m$ از رابطه زیر محاسبه می شود:

$$\frac{\bar{P}_m^d}{\bar{P}_m} = 1 + \left(\frac{\dot{\epsilon}}{R} \right) \bar{Q} \quad (19)$$

مقدار $\dot{\epsilon}$ برای حالت فروریزش متقارن برابر است با [۲۲]:

$$\dot{\epsilon} = 0.33 \frac{V_0}{C} \quad (20)$$

که در آن V_0 سرعت اولیه و C محیط مخروط ($C = \pi D$) است. با توجه به روابط (۱۸) تا (۲۰) برای محاسبه بار متوسط دینامیکی از بار متوسط شبه استاتیکی داریم:

شکل ۵. صفحه صلب و جاذب شیاردار مدل شده

Fig. 5. Modeled rigid plate and grooved absorber.

نازک صلب، جرمی متمرکز را در نقطه مرجع برای این منظور تعریف نمود. با توجه به ماهیت دینامیکی مسئله، تحلیل با استفاده از روش دینامیکی صریح انجام شده است. مدت زمان تحلیل ۰/۰۱۵ ثانیه در نظر گرفته شد تا از وقوع فروریزش کامل اطمینان حاصل شود. در مدل سازی تماس ها، از تماس سطح به سطح^۱ برای برهم کنش صفحات صلب با مخروط و فوم و از خود تماس^۲ برای مدل سازی برخورد جداره های مخروط با یکدیگر در طول فرآیند چین خوردگی (کمانش) استفاده شده است. شبکه بندی سه بعدی با استفاده از المان های استاندارد، خطی و هشت نقطه ای^۳ در آباکوس صورت گرفته است. به دلیل پیچیدگی مقطع برشی مخروط، از روش جاروبی^۴ برای تولید مش بهره برداری شده است (شکل ۶). از مزایای اصلی این نوع شبکه بندی، علاوه بر سازگاری مناسب با هندسه مدل، استفاده از انتگرال گیری کاهش یافته است که منجر به افزایش سرعت محاسبات نرم افزار در فرآیند تحلیل می شود. در شکل ۷ نمایی از جاذب مخروطی که در ابتدای روند فروریزش است آورده شده، در این مرحله چین خوردگی اول در حال تشکیل است. همچنین ایجاد تمرکز تنش در شیارهای پس از آن نیز با تغییر رنگ مدل که نشان دهنده تنش وارده است، قابل تشخیص است.

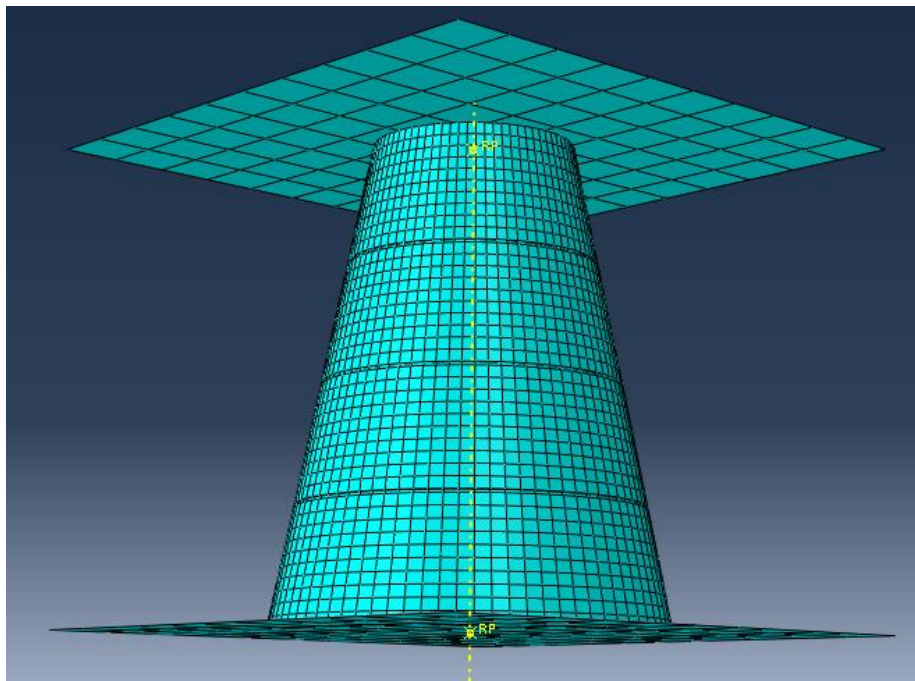
$$\bar{P}_m^d = \left[1 + \left(0.33 \frac{V}{CD} \right)^{\frac{1}{p}} \right] \bar{P}_m \quad (21)$$

D نیز ثابت ماده است که برای فولاد استفاده شده در کار حاضر برابر ۶۸۴۴ در نظر گرفته شده است [۲۲].

۳- شبیه سازی عددی

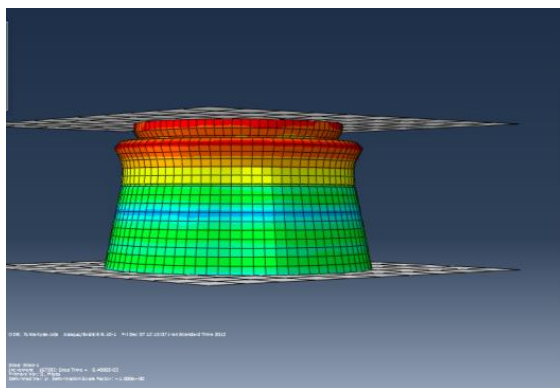
برای مدل سازی پدیده فروریزش، لوله توخالی به صورت مخروط ناقص شبیه سازی می گردد (شکل ۵). اما با توجه به تغییر شکل های بزرگی که نمونه در حین آزمایش از خود نشان می دهد، می بایست در نرم افزار حالت تغییر شکل پذیر را برای مخروط جدار نازک انتخاب نمود. در آزمون های تجربی برای اعمال نیروی محوری به دو سر نمونه ها معمولاً از دستگاه هایی پرس مانند استفاده می شود که نیروی فشاری را از طریق دو صفحه به دو سر نمونه منتقل می نماید. برای شبیه سازی دو فک پرس نیز از دو صفحه نازک که به صورت صلب در نظر گرفته شده، استفاده می گردد. همچنین برای شبیه سازی حالت های دینامیکی که در آن ها ضربه زننده دارای جرم مشخصی بوده و با سرعت خاصی با نمونه برخورد می نماید، می توان در روی صفحات

1. Surface-to-Surface
2. Self-Contact
3. C3D8R
4. sweep

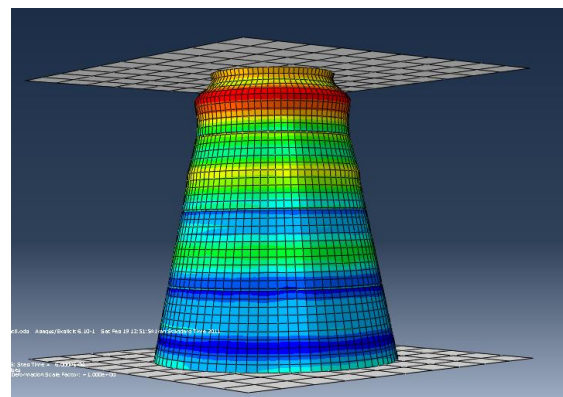

شکل ۶. نمایشی از مدل شبکه‌بندی شده.

Fig. 6. Representation of the meshed model.

(ب)

(الف)

شکل ۷. (الف) شروع فروریزش مدل نهایی (ب) جاذبی که بیش از نیمی از آن فروریزش کرده

Fig. 5. (a) Collapse initiation of the final model, (b) Absorber in a state with over 50% collapse.

جدول ۱. مشخصات هندسی و خواص مکانیکی جاذب فولادی [۲۴].

Table 1. Geometrical and mechanical properties of the steel absorber [24].

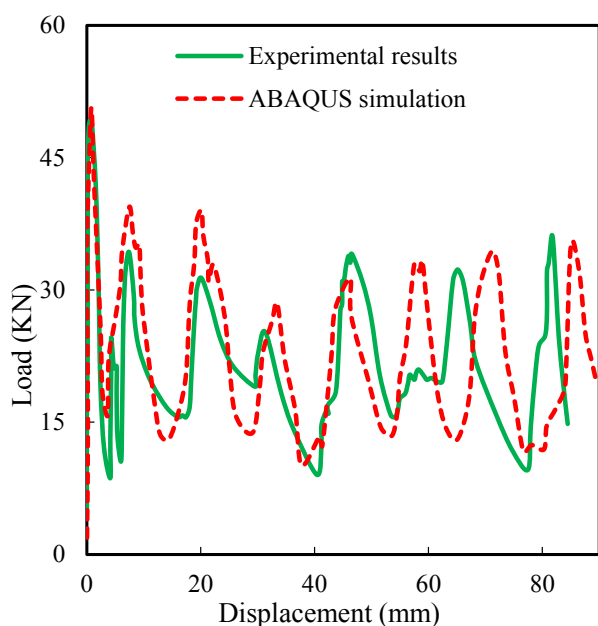
خواص مکانیکی				مشخصات هندسی			
$\rho \left(\frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \right)$	$E \text{ (GPa)}$	$\sigma_0 \text{ (MPa)}$	ν	$t \text{ (mm)}$	$h \text{ (mm)}$	$D_1 \text{ (mm)}$	$\phi \text{ (deg)}$
۷۸۰۹	۲۰۰	۴۰۱/۴	۰/۳	۱/۱۹	۱۰۰	۴۰	۵

۴- نتایج و بحث

در این بخش، ابتدا نتایج مدل‌های تحلیلی و عددی ارائه‌شده با سایر نتایج مقالات دیگر مقایسه خواهد شد تا از نتایج به‌دست‌آمده اطمینان حاصل گردد. بدین منظور نتایج به‌دست‌آمده در حالت‌های مختلف با نتایج مراجع [۲۴] و [۲۵] مقایسه خواهد شد. شکل ۸ تغییرات نیرو برحسب جابجایی را برای جاذب فولادی مخروطی بدون شیار و توخالی (بدون فوم) تحت بار شبه استاتیکی و مقایسه بین نتایج عددی مقاله حاضر با نتایج تجربی مرجع [۲۴] را نشان می‌دهد. مشخصات جاذب درآورده شده است. مطابق این شکل مطابقت مناسبی بین نتایج وجود دارد و این موضوع حاکی از دقت مناسب شبیه‌سازی انجام‌شده می‌باشد. لازم به ذکر است، هر نوسان نمودار نشان‌دهنده ایجاد یک چین‌خوردگی است. نیروی متوسط فروریزش پارامتری است که می‌توان به کمک آن، دقت مدل تحلیلی را سنجید. در این حالت، نیروی فروریزش عددی برابر ۲۱/۱۳ kN می‌باشد که به مقدار تحلیلی (kN) ۲۱/۵۴ بسیار نزدیک است.

به‌منظور صحت سنجی مدل ارائه‌شده در پیش‌بینی جاذب مخروطی بدون شیار پرشده با فوم تحت بارگذاری دینامیکی، نتایج شبیه‌سازی با نتایج تجربی مرجع [۲۵] مقایسه شده است. در این حالت، جاذب فلزی از جنس فولاد (جدول ۱) و فوم آلومینیومی نیز با چگالی $\frac{g}{cm^3}$ ۰/۵۳۴ در نظر گرفته‌شده است. همچنین، جرم ضربه زننده ۶۰ kg و سرعت آن $\frac{m}{s}$ ۱۵ می‌باشد. شکل ۹ روند تغییرات منحنی نیرو-جابجایی و مقایسه نتایج شبیه‌سازی و تجربی را نشان می‌دهد. بر اساس این شکل، نتایج شبیه‌سازی از دقت مناسبی برخوردار است. همچنین نمودار نیروی متوسط فروریزش در شکل ۱۰ نشان داده‌شده است. خطای مدل تحلیلی و شبیه‌سازی در تخمین نیروی متوسط فروریزش به ترتیب برابر ۱/۲٪ و ۴/۳٪ می‌باشد، که نشان‌دهنده دقت مناسب مدل تحلیلی و شبیه‌سازی است.

با توجه به دقت قابل قبول مدل تحلیلی و عددی، در ادامه جذب انرژی جاذب

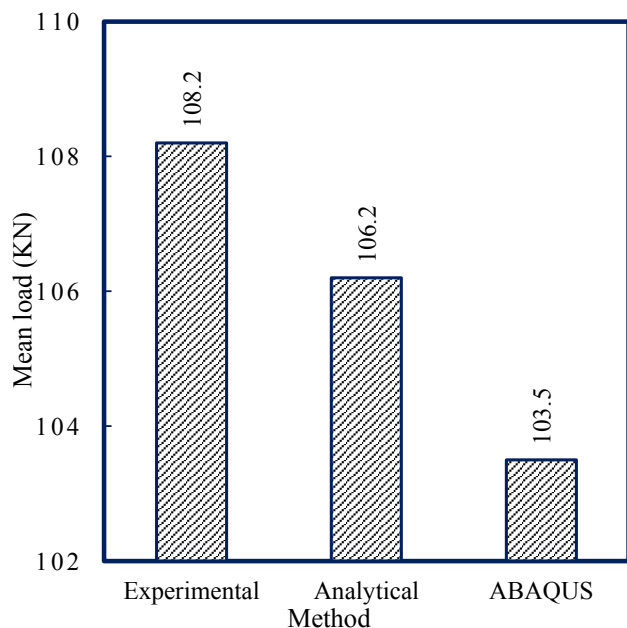

شکل ۸. منحنی تغییرات نیرو - جابجایی جاذب مخروطی بدون شیار توخالی تحت بار شبه استاتیکی و مقایسه نتایج عددی با نتایج تجربی [۲۴].

Fig. 8. Force-displacement curve of a hollow conical absorber without grooves under quasi-static loading, comparing numerical and experimental results [24].

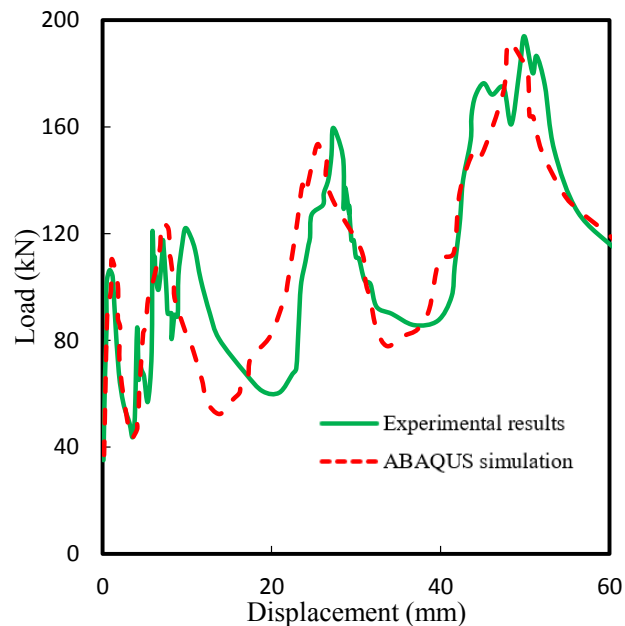
شیاردار پرشده با فوم (چگالی $\frac{g}{cm^3}$ ۰/۵۳۴) تحت بار ضربه‌ای به کمک این دو روش بررسی خواهد شد (شکل ۱۱). در این حالت، ۷ شیار مستطیلی بر روی جاذب فلزی فولادی با مشخصات $D_1 = 54 \text{ mm}$, $h = 150 \text{ mm}$, $\phi = 10^\circ$ و $t = 1/5 \text{ mm}$ در نظر گرفته‌شده است. همچنین، جرم ضربه زننده ۵۰ kg و سرعت آن $\frac{m}{s}$ ۲۰ می‌باشد. همان‌طور از این شکل مشخص است، مطابقت مناسبی بین نتایج وجود دارد.

در ادامه، اثرات پارامترهای مختلف بر روی عملکرد جاذب مخروطی

شکل ۱۰. مقدار نیروی متوسط فروریزش و مقایسه روش‌های مختلف.

Fig. 10. Average collapse force and comparison of different methods.

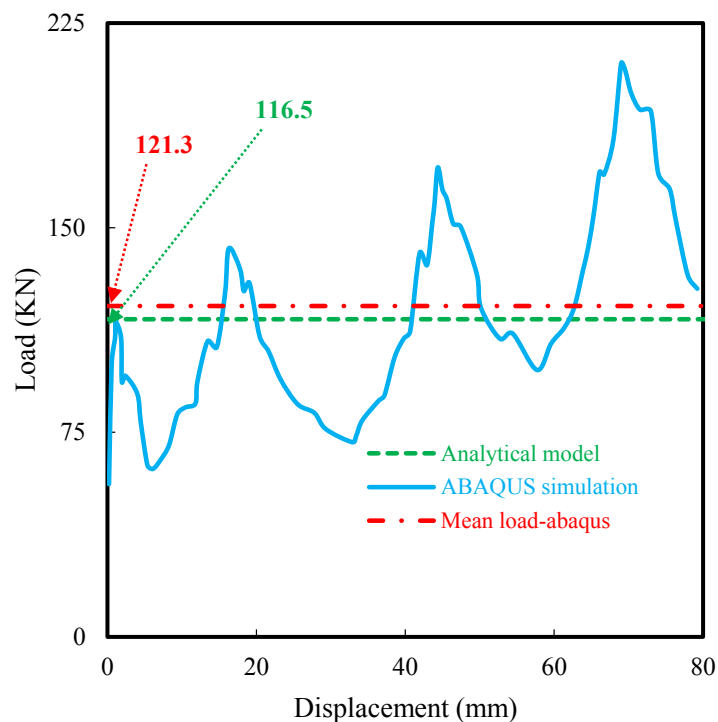
شکل ۹. منحنی تغییرات نیرو - جابجایی جاذب مخروطی بدون شیار پرشده با فوم تحت بار دینامیکی و مقایسه نتایج عددی با نتایج تجربی [۲۵].

Fig. 9. Force-displacement curve of a foam-filled, without grooved conical absorber under dynamic loading, comparing numerical and experimental results [25].

مخروط باهم مقایسه و درصد افزایش نیروی متوسط فروریزش با افزایش زاویه مخروط بررسی شده است. مشاهده می‌گردد که نتایج مدل تحلیلی در محاسبه نیروی متوسط فروریزش همخوانی مناسبی با نتایج شبیه‌سازی عددی دارد. همچنین با افزایش زاویه مخروط نیروی متوسط فروریزش افزایش یافته و این نیروی متوسط نسبت مستقیم با مقدار نیروی جذب شده دارد، لذا با افزایش زاویه مخروط قابلیت جذب انرژی جاذب افزایش می‌یابد. درواقع می‌توان ادعا نمود که با افزایش زاویه مخروط، سازه به سمت استوانه شدن میل می‌کند. از دیدگاه کماتش، مخروط‌ها به دلیل انحنای مضاعف، مقاومت اولیه بیشتری در برابر کماتش نسبت به استوانه‌ها دارند؛ اما در فرآیند فروریزش پیش‌رونده، با افزایش زاویه، چین‌خوردگی‌ها در قطر بزرگ‌تر اتفاق می‌افتند و نیاز به تغییر شکل پلاستیک در حجم بیشتری از ماده توزیع می‌شود. درعین‌حال، هرچه مخروط بازتر باشد (زاویه بیشتر)، سختی جانبی آن در برابر کماتش موضعی در جهت شعاعی کاهش می‌یابد. این می‌تواند منجر به فروریزش با نیروی متوسط پایین‌تر شود، زیرا انرژی کمتری برای خم کردن جداره‌های گسترده‌تر مصرف می‌گردد. همچنین،

شیاردار پرشده با فوم بررسی می‌شود. برای این منظور ۱۸ مدل مختلف از جاذب بررسی می‌گردد که در هر ۳ مدل یک پارامتر تغییر داده شده و سایر پارامترها ثابت در نظر گرفته می‌شود. برای ۱۸ مدل موردبررسی از کدهای E1 تا E18 مطابق جدول ۲ استفاده شده است. پارامترهای موردبررسی شامل زاویه شیب مخروط (E1 تا E3)، ضخامت دیواره مخروط (E4 تا E6)، تعداد شیار محیطی ایجادشده در بدنه مخروط (E7 تا E9)، چگالی فوم مورد استفاده به‌عنوان پرکننده هسته مخروط (E10 تا E12) است. برای ۱۸ مدل ارائه شده نتایج شبیه‌سازی عددی با آباکوس و نتایج مدل تحلیلی باهم آورده شده و مقایسه گردیده‌اند. برای کلیه حالت‌ها طول جاذب ۱۵۰ mm و قطر کوچک ۵۴ mm می‌باشد.

در مدل‌های E1 تا E3 اثر تغییر زاویه جداره مخروط بررسی شده است. زاویه مخروط از ۵ تا ۱۵ درجه تغییر نموده و نمودارهای نیروی فروریزش برحسب تغییر مکان جاذب برای هر سه مدل در شکل ۱۲ آورده شده و نتایج مدل تحلیلی با نتایج شبیه‌سازی عددی مقایسه شده است. در شکل ۱۳ مقادیر نیروی فروریزش حل تحلیلی و شبیه‌سازی عددی با تغییر زاویه

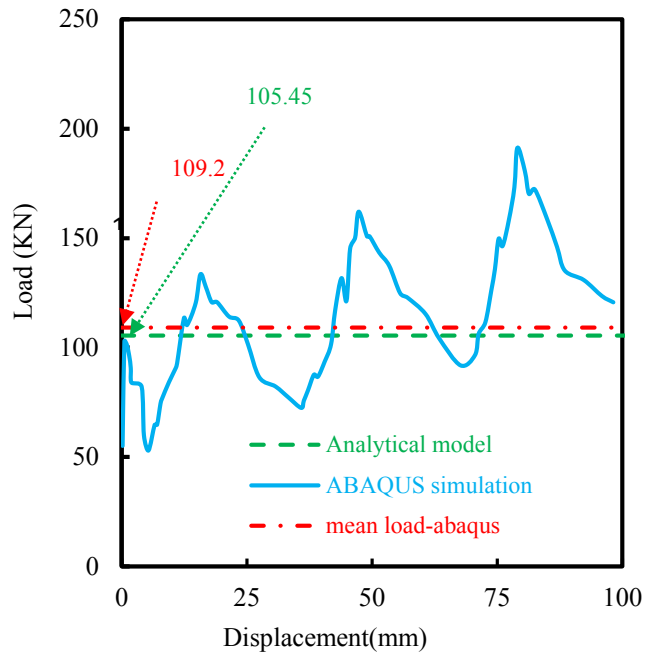
شکل ۱۱. منحنی تغییرات نیروی فروریزش بر حسب تغییر مکان جاذب مخروطی شیاردار پرشده با فوم و مقایسه مدل سازی تحلیلی و شبیه سازی.

Fig. 11. Collapse force–displacement response of the foam-filled, grooved conical absorber: comparison between analytical modeling and simulation.

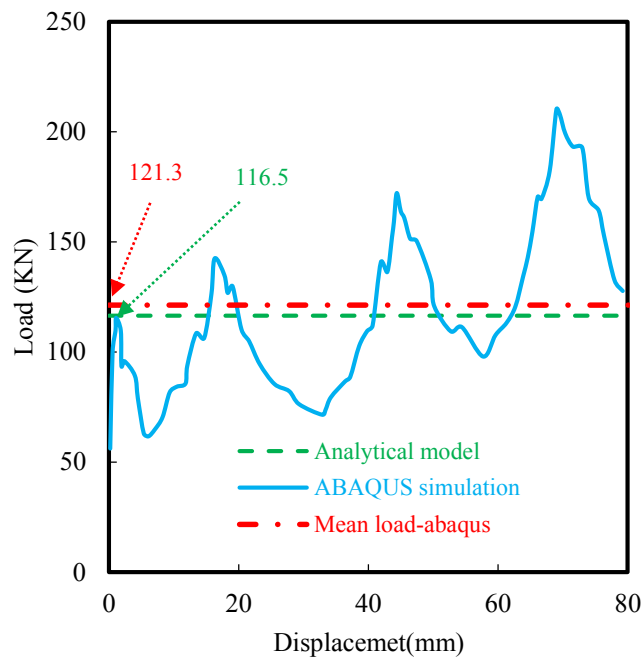
جدول ۲. مدل های ارائه شده جهت بررسی پارامتریک رفتار جاذب مخروطی شیاردار پرشده با فوم تحت بار دینامیکی.

Table 2. Models proposed for parametric investigation of the foam-filled, grooved conical absorber under dynamic loading.

پارامتر	نام مدل	ϕ (deg)	t (mm)	تعداد شیار	ρ (g/cm ³)	G (kg)	V_0 (m/s)
زاویه مخروط	E1	۵	۱/۵	۷	۰/۵۳۴	۵۰	۲۰
	E2	۱۰	۱/۵	۷	۰/۵۳۴	۵۰	۲۰
	E3	۱۵	۱/۵	۷	۰/۵۳۴	۵۰	۲۰
ضخامت دیواره	E4	۱۰	۱	۷	۰/۵۳۴	۵۰	۲۰
	E5	۱۰	۱/۵	۷	۰/۵۳۴	۵۰	۲۰
	E6	۱۰	۲	۷	۰/۵۳۴	۵۰	۲۰
تعداد شیار	E7	۱۰	۱/۵	۵	۰/۵۳۴	۵۰	۲۰
	E8	۱۰	۱/۵	۷	۰/۵۳۴	۵۰	۲۰
	E9	۱۰	۱/۵	۹	۰/۵۳۴	۵۰	۲۰
دانسیته فوم	E10	۱۰	۱/۵	۷	۰/۲۲	۵۰	۲۰
	E11	۱۰	۱/۵	۷	۰/۵۳۴	۵۰	۲۰
	E12	۱۰	۱/۵	۷	۰/۷۱	۵۰	۲۰

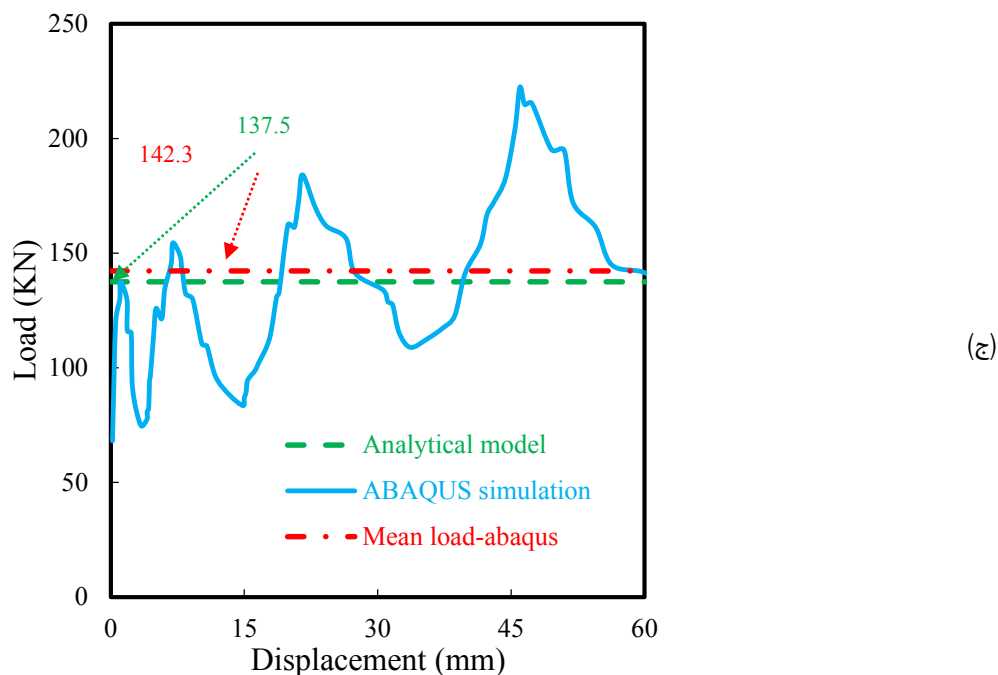
(الف)

(ب)

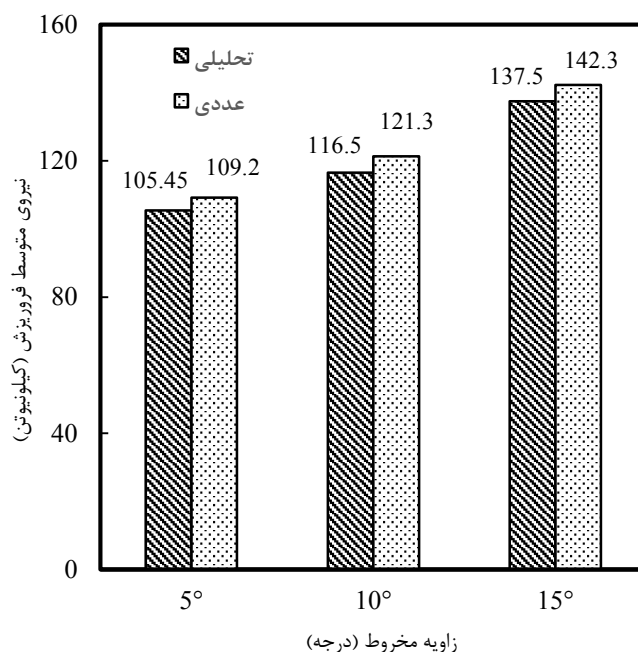
شکل ۱۲. منحنی تغییرات نیروی فروریزش برحسب تغییر مکان جاذب و مقایسه نتایج مدل تحلیلی و شبیه‌سازی با آباکوس برای مدل‌های الف (E1، ب) E2 و ج) E3 (ادامه دارد).

Fig. 12. Collapse force–displacement responses of the absorber: comparison between analytical and Abaqus simulation results for models (a) E1, (b) E2, and (c) E3(Continued).

شکل ۱۲. منحنی تغییرات نیروی فروریزش برحسب تغییر مکان جاذب و مقایسه نتایج مدل تحلیلی و شبیه‌سازی با آباکوس برای مدل‌های الف (E1، ب) E2 و ج (E3).

Fig. 12. Collapse force–displacement responses of the absorber: comparison between analytical and Abaqus simulation results for models (a) E1, (b) E2, and (c) E3.

شکل ۱۳. نمودار نیروی متوسط فروریزش برحسب زاویه مخروط و مقایسه نتایج تحلیلی و عددی

Fig. 13. Average collapse force as a function of cone angle: comparison between analytical and numerical results.

شده است. همچنان که مشاهده می‌شود با افزایش تعداد شیار میزان نیروی متوسط فروریزش کاهش می‌یابد، همچنین می‌توان مشاهده کرد که میزان نیروی کماتش اولیه نیز کاهش یافته است.

با افزایش تعداد شیارها در دیواره مخروط، هم نیروی کماتش اولیه و هم نیروی متوسط فروریزش کاهش می‌یابد. این کاهش در نیروی کماتش اولیه به این دلیل است که شیارها نقاط ضعف طراحی شده‌ای را ایجاد می‌کنند که یکپارچگی محیطی مقطع را کاهش داده و باعث می‌شوند سازه در برابر بارهای اولیه با مقاومت کمتری کماتش کند. در مورد نیروی متوسط فروریزش، افزایش بیش‌ازحد شیارها منجر به تضعیف کلی مقطع عرضی مؤثر می‌شود؛ به این معنا که مساحت خالص ماده فلزی برابر کاهش یافته و توانایی سازه در تحمل میانگین نیرو در طول فرآیند لهیدگی کاهش می‌یابد، چراکه انرژی کمتری در هر واحد طول تغییر شکل مستهلک می‌شود. این پدیده نشان‌دهنده غالب بودن اثر تضعیف مقطع بر هرگونه مزیت احتمالی ناشی از کنترل فروریزش توسط شیارهای بیشتر در این محدوده طراحی است.

در سه مدل E10 و E11 و E12 اثر دانسیته فوم تزریق شده در هسته مخروط بررسی شده است. در این قسمت سه دانسیته متداول در مقالات که پارامترهای لازم برای آن‌ها در دسترس است استفاده شده است. در مدل E10 دانسیته $\frac{0.22}{\text{cm}^3}$ ، در مدل E11 دانسیته $\frac{0.534}{\text{cm}^3}$ و در مدل E12 دانسیته $\frac{0.71}{\text{cm}^3}$ است.

با توجه جدول ۵ در مدل E11 افزایش نیروی متوسط فروریزش معادل ۳۷ درصد نسبت به مدل E10 حاصل شده است و در مدل E12 که در آن از چگالی $\frac{0.71}{\text{cm}^3}$ استفاده شده، نیروی متوسط به میزان ۴۶ درصد فروریزش افزایش یافته است.

با حضور فوم پلی‌اورتان به‌عنوان پرکننده جاذب، جاذب‌های انرژی عملکرد بهتری از خود نشان می‌دهند؛ زیرا فوم با مکانیزم‌هایی نظیر لهیدگی و شکست سلول‌ها، انرژی زیادی را جذب کرده و همچنین به‌عنوان تکیه‌گاه داخلی، پایداری فروریزش مخروط را بهبود می‌بخشد که این منجر به افزایش قابل‌توجه نیروی متوسط فروریزش و جذب انرژی ویژه می‌شود. همچنین، افزایش چگالی فوم، به دلیل قوی‌تر شدن دیواره‌های سلولی و مقاومت بیشتر در برابر لهیدگی، به‌طور مستقیم به افزایش توانایی جذب انرژی و در نتیجه افزایش انرژی متوسط ویژه منجر می‌گردد.

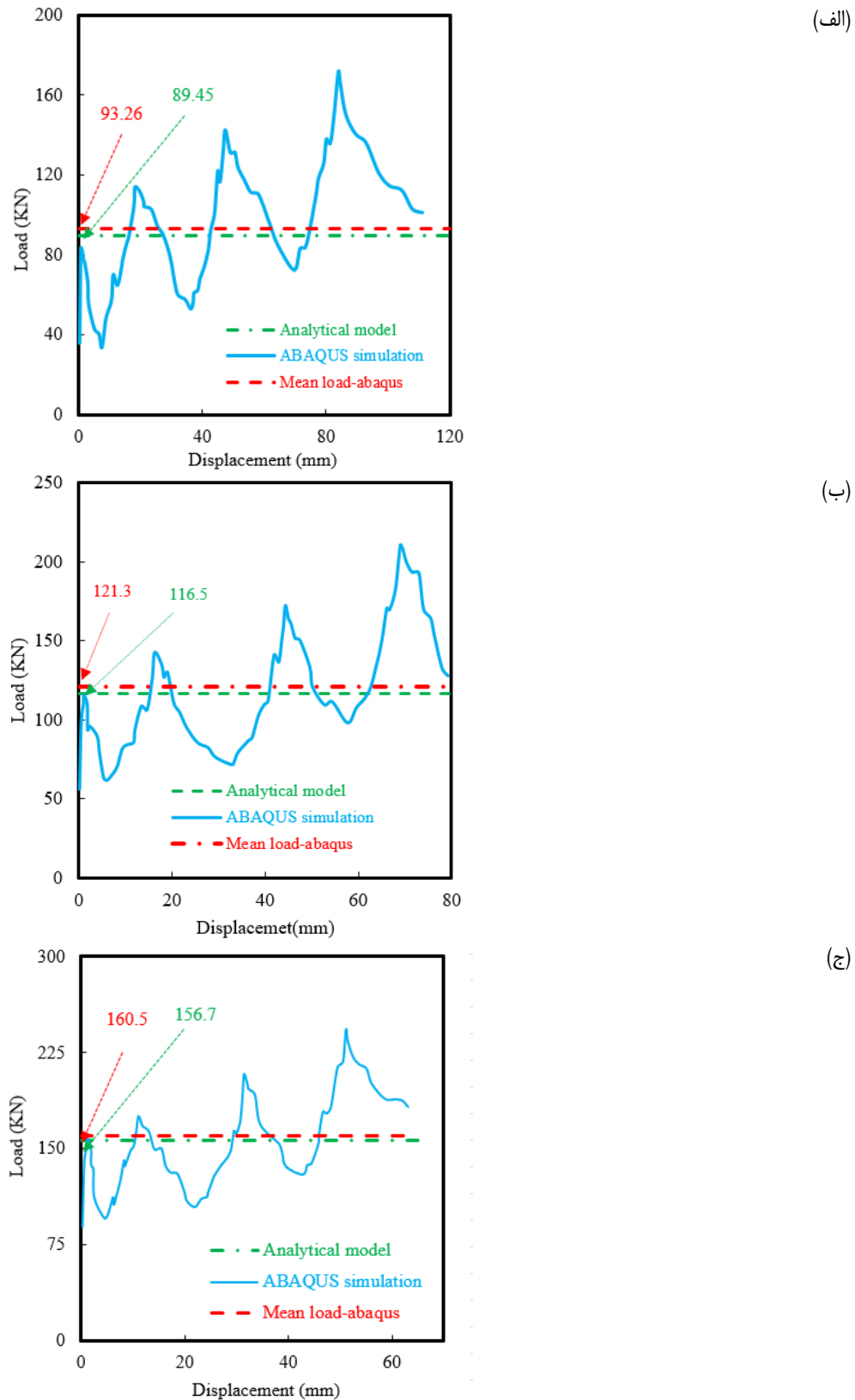
در شکل ۱۵ تا ۱۸ منحنی میزان جذب انرژی جاذب برحسب زاویه جداره مخروط مطابق مدل‌های E1 تا E3، منحنی میزان جذب انرژی جاذب

نسبت انرژی جذب شده به حجم یا جرم ممکن است کاهش یابد، چراکه سازه با زاویه بزرگ‌تر ممکن است در نسبت به جرم خود، کمتر بهینه عمل کند.

در سه مدل E4 تا E6 اثر تغییر ضخامت دیواره مخروط مورد بررسی قرار گرفته است. در شکل‌های ۱۴-الف تا ۱۴-ج نمودار نیروی متوسط فروریزش برحسب تغییر مکان جاذب برای سه مدل E4 تا E6 آورده شده و مقادیر شبیه‌سازی عددی با مدل تحلیلی مقایسه شده است. در مدل E4 ضخامت دیواره ۱ mm، در مدل E5 ضخامت دیواره ۱/۵ mm و در مدل E6 ضخامت دیواره ۲ mm است و عمق شیار ایجاد شده همواره نصف ضخامت دیواره در نظر گرفته شده است.

از ستون آخر جدول ۳ می‌توان مشاهده کرد که در مدل با ضخامت ۱/۵ mm مقدار نیروی متوسط نسبت به حالت ۱ mm به مقدار ۳۰ درصد افزایش یافته و این افزایش برای مدل بعدی با ضخامت ۲ mm از مقداری برابر با ۷۵ درصد برخوردار است. با افزایش ضخامت دیواره مخروط مقاومت سازه در برابر تغییر شکل به‌صورت فیزیکی به‌طور چشمگیری افزایش می‌یابد. از دیدگاه تحلیلی، سختی خمشی پوسته به توان سوم ضخامت وابسته است؛ بنابراین، یک افزایش جزئی در ضخامت، منجر به افزایش قابل‌توجهی در توانایی مقطع برای مقاومت در برابر خمش و کماتش موضعی می‌شود. این به معنای آن است که برای شروع فرآیند لهیدگی و همچنین ادامه چین‌خوردگی‌های پلاستیک، انرژی بیشتری مورد نیاز است که خود را در افزایش نیروی متوسط فروریزش و ظرفیت جذب انرژی کل نشان می‌دهد. به‌طور خاص، هرچه دیواره ضخیم‌تر باشد، ماده بیشتری برای تغییر شکل پلاستیک در دسترس است و در نتیجه، انرژی بیشتری می‌تواند در واحد طول فروریزش مستهلک شود. این افزایش مقاومت و ظرفیت جذب انرژی اغلب منجر به بهبود جذب انرژی ویژه نیز می‌گردد، مگر اینکه افزایش جرم سازه برافزایش توانایی جذب انرژی غلبه کند. در مجموع، افزایش ضخامت، سازه را از نظر فیزیکی سخت‌تر و مقاوم‌تر در برابر تغییر شکل پلاستیک می‌کند و ظرفیت آن را برای استهلاک انرژی ضربه به نحو مؤثری بالا می‌برد.

همچنان که قبلاً اشاره شد تعداد شیار ایجاد شده همواره می‌بایست عددی فرد باشد چراکه بنا بر آزمایش‌های تجربی در فروریزش جاذب‌های لوله‌ای همواره اولین و آخرین چین‌خوردگی به سمت بیرون صورت می‌گیرد. در نتیجه برای پیروی از تمایل ذاتی جاذب و جلوگیری شیوه‌های فروریزش غیرعادی و ناخواسته باید در ایجاد شیار همواره شیار اول و آخر در جداره داخلی مخروط ایجاد گردند. نتایج مدل‌های E7 تا E9 در جدول ۴ آورده

شکل ۱۴. منحنی تغییرات نیروی فروریزش برحسب تغییر مکان جاذب و مقایسه نتایج مدل تحلیلی و شبیه‌سازی با آباکوس برای مدل‌های الف (E4، ب) E5 و ج) E6

Fig. 14. Collapse force–displacement responses of the absorber: comparison between analytical and ABAQUS simulation results for models (a) E4, (b) E5, and (c) E6.

جدول ۳. مقادیر نیروی متوسط فروریزش مدل تحلیلی و شبیه‌سازی عددی در مدل‌های E4 تا E6.

Table 3. Average collapse forces from analytical and numerical simulations for models E4–E6.

مدل	ضخامت دیواره (mm)	نیروی متوسط فروریزش در مدل تحلیلی (kN)	نیروی متوسط فروریزش در شبیه‌سازی عددی (kN)	درصد خطا	درصد افزایش نیروی متوسط فروریزش نسبت به مدل E4
E4	۱	۸۹/۴۵	۹۳/۲۶	۴/۲	۰
E5	۱/۵	۱۱۶/۵	۱۲۱/۳	۴/۱	۳۰
E6	۲	۱۵۶/۷	۱۶۰/۵	۲/۴	۷۵

جدول ۴. مقادیر نیروی متوسط فروریزش مدل تحلیلی و شبیه‌سازی عددی در مدل‌های E7 تا E9.

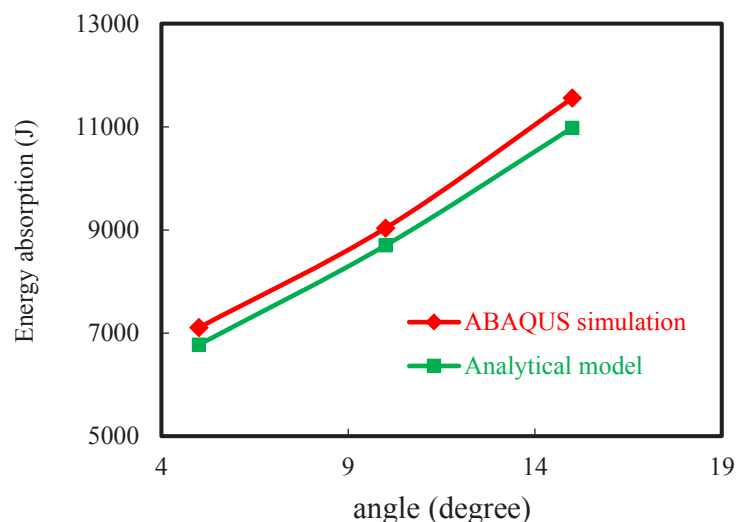
Table 4. Average collapse forces from analytical and numerical simulations for models E7–E9.

مدل	تعداد شیار	نیروی متوسط فروریزش در مدل تحلیلی (kN)	نیروی متوسط فروریزش در شبیه‌سازی عددی (kN)	درصد خطا	درصد افزایش نیروی متوسط فروریزش نسبت به مدل E7
E7	۵	۱۳۱/۴۱	۱۳۳/۳	۱/۴	۰
E8	۷	۱۱۶/۵	۱۲۱/۳	۴/۱	۱۱
E9	۹	۱۰۵/۴	۱۱۲/۰۷	۶/۳	۱۹

جدول ۵. مقادیر نیروی متوسط فروریزش مدل تحلیلی و شبیه‌سازی عددی در مدل‌های E10 تا E12.

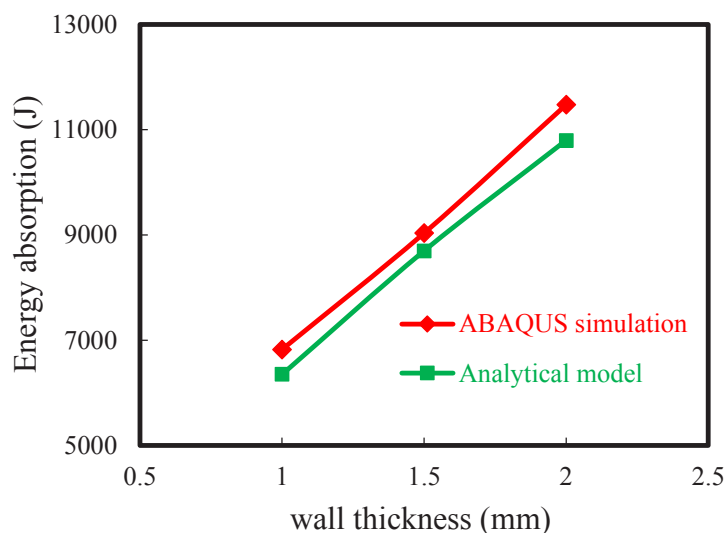
Table 5. Average collapse forces from analytical and numerical simulations for models E10–E12.

مدل	دانشیته فوم $\frac{g}{cm^3}$	نیروی متوسط فروریزش در مدل تحلیلی (kN)	نیروی متوسط فروریزش در شبیه‌سازی عددی (kN)	درصد خطا	درصد افزایش نیروی متوسط فروریزش نسبت به مدل E10
E10	۰/۲۲	۸۴/۸	۸۷/۲	۲/۸	۰
E11	۰/۵۳۴	۱۱۶/۵	۱۲۱/۳	۴/۱	۳۷
E12	۰/۷۱	۱۲۴/۴	۱۳۲/۱۵	۶/۲	۴۶

شکل ۱۵. اثر تغییر زاویه مخروط بر انرژی قابل جذب.

Fig. 15. Influence of cone angle on the energy absorption.

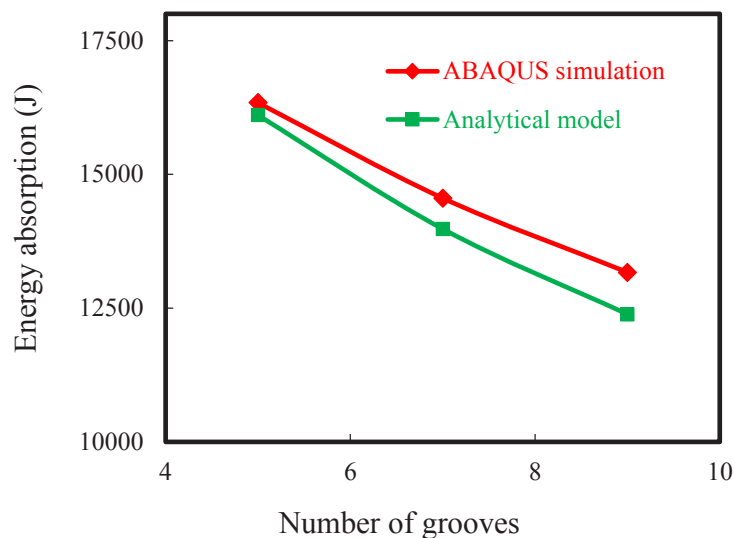

شکل ۱۶. اثر تغییر ضخامت دیواره مخروط بر انرژی قابل جذب.

Fig. 16. Influence of cone wall thickness on the energy absorption.

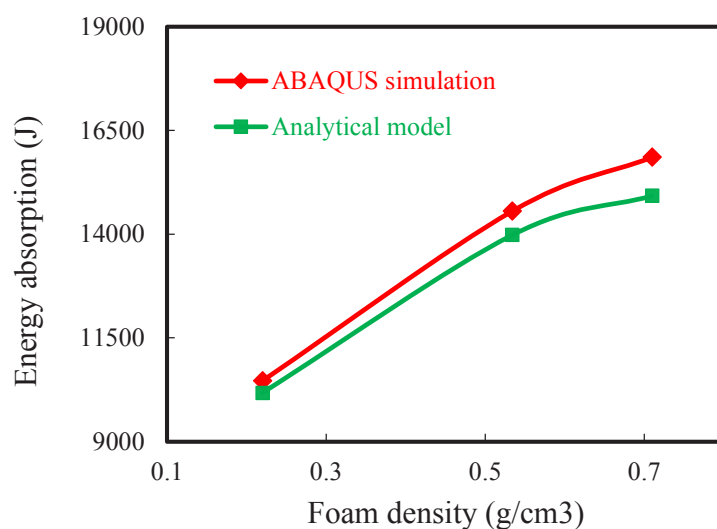
توسط جاذب ۳۰ درصد افزایش می‌یابد. در شکل ۱۶ منحنی میزان جذب انرژی جاذب برحسب ضخامت دیواره مخروط مطابق مدل‌های E4 تا E6 آورده شده است. مشاهده می‌شود که با افزایش ۱ mm در دیواره مخروط انرژی جذب‌شده توسط جاذب ۶۲ درصد افزایش می‌یابد. در شکل ۱۷ منحنی میزان جذب انرژی جاذب برحسب تعداد شیار محیطی مطابق مدل‌های E7 تا E9 آورده شده است. مشاهده می‌شود که با افزایش تعداد شیار از ۵ به ۹

برحسب ضخامت دیواره مخروط مطابق مدل‌های E4 تا E6، منحنی میزان جذب انرژی جاذب برحسب تعداد شیار مطابق مدل‌های E7 تا E9 و منحنی میزان جذب انرژی جاذب برحسب دانسیته فوم مطابق مدل‌های E10 تا E12 آورده شده است. در شکل ۱۵ منحنی میزان جذب انرژی جاذب برحسب زاویه جداره مخروط مطابق مدل‌های E1 تا E3 آورده شده است. مشاهده می‌شود که با افزایش ۱۰ درجه‌ای زاویه مخروط انرژی جذب‌شده

شکل ۱۷. اثر تعداد شیار محیطی مخروط بر انرژی قابل جذب.

Fig. 17. Influence of the number of circumferential grooves on the cone's energy absorption.

شکل ۱۸. اثر تغییر چگالی فوم بر انرژی قابل جذب

Fig. 18. Influence of foam density on the energy absorption.

۵- نتیجه گیری

در این مقاله، ضمن بررسی روش‌های عمومی تحلیل جاذبه‌های انرژی، روش تحلیلی جدیدی برای تحلیل فروریزش مقطع‌های مخروطی شیاردار حاوی فوم ارائه شد. جهت صحت‌گذاری روش تحلیلی، شبیه‌سازی عددی از فرآیند فروریزش توسط نرم‌افزار آباکوس نیز ارائه

شمار انرژی جذب‌شده توسط جاذب ۱۹ درصد کاهش یافته است. در شکل ۱۸ منحنی میزان جذب انرژی جاذب برحسب دانسیته فوم مطابق مدل‌های E10 تا E12 آورده شده است. مشاهده می‌شود که با افزایش دانسیته فوم از $0.22 \frac{g}{cm^3}$ به $0.71 \frac{g}{cm^3}$ انرژی جذب‌شده توسط جاذب ۵۱ درصد افزایش می‌یابد.

منابع

- [1] J. Rouzegar, M.R. Keshavarz, H. Assae, Experimental Study of Energy Absorption of Square Column under Multi-Indentation Loading, Amirkabir Journal of Mechanical Engineering, 51(1) (2019) 33–42. (in Persian)
 - [2] S.J. Hosseinipour, G.H. Daneshi, Experimental studies on thin-walled grooved tubes under axial compression, Experimental Mechanics, 44(1) (2004) 101–108.
 - [3] A. Tafazoli, M. Asgari, A. Ghaznavi, Numerical and Experimental Study Of Energy Absorption of Multi-Layer Aluminum-Composite Conical Frustum Structures under Axial Loading, Amirkabir Journal of Mechanical Engineering, 54(8) (2022) 1851–1866. (in Persian)
 - [4] S. Feli, m.h. kiani, s.s. jafari, Investigation of the performance of multi-cellular energy absorbers with functionally graded thickness under impact loading, Amirkabir Journal of Mechanical Engineering, 56(10) (2024) 1451–1472. (in Persian)
 - [5] R. Khondabi, H. Khadarahmi, R. Hosseini, M. Zia Shamami, Experimental and Numerical Investigation into the Effect of Core Density on the Energy Absorption of Sandwich Panels with Aluminum Face Sheets and Polyurethane Foam Core, Amirkabir Journal of Mechanical Engineering, 52(10) (2019) 2839–2858. (in Persian)
 - [6] W. Wang, Y. Wang, Z. Zhao, Z. Tong, X. Xu, C.W. Lim, Numerical Simulation and Experimental Study on Energy Absorption of Foam-Filled Local Nanocrystallized Thin-Walled Tubes under Axial Crushing, Materials, 15(16) (2022) 5556.
 - [7] K. Liu, Z. Yu, K. Wang, L. Jing, Quasi-Static and Dynamic Collapse Behavior of Circular Foam-Filled Tubes Inspired by Bamboos, Chinese Journal of Mechanical Engineering, 37(1) (2024) 169.
 - [8] V. Hoseini, M. Shariati, M. Mirzababae, M.M. Rokhi, Experimental and Numerical Analysis of Energy Absorption of Hollow and Foam filled thick-wall Aluminum Tubes Considering Different Damage Models, گردید. در ابتدا جهت اطمینان از نتایج مدل تحلیلی، نتایج مدل تحلیلی با نتایج حاصل از آزمون‌های تجربی و همچنین شبیه‌سازی با آباکوس مقایسه گردید. پس از انجام مقایسه و مشاهده تطابق خوب میان مدل تحلیلی و نتایج تجربی و شبیه‌سازی عددی، به بررسی تأثیر پارامترهای هندسی مختلف جاذب همچون ضخامت دیواره، شیب دیواره، تعداد شیار، دانسیته فوم، در نحوه فروریزش جاذب‌های مخروطی فلزی جدار نازک پرداخته شد.
- بر اساس نتایج زیر به دست آمد:
- مدل تحلیلی جدیدی برای محاسبه نیروی متوسط فروریزش، میزان جذب انرژی و میزان لهیدگی جاذب مخروطی شیاردار حاوی فوم تحت اثر بار ضربه‌ای محوری ارائه گردید. این روش تحلیلی روش جدیدی برای مدل‌سازی این نوع جاذب‌ها می‌باشد و بر اساس مقایسه صورت گرفته نتایج حاصل از مدل تحلیلی همخوانی مناسبی با نتایج شبیه‌سازی عددی با آباکوس و نیز نتایج تجربی داشته است.
 - افزودن فوم به هسته جاذب باعث افزایش نیروی لهیدگی متوسط می‌گردد ولی تأثیر محسوسی بر نیروی کماتش اولیه ندارد. در مدل‌های بررسی شده با افزایش دانسیته فوم از $\frac{g}{cm^3} \frac{0.22}{0.71}$ به $\frac{g}{cm^3} \frac{0.71}{0.22}$ ، تا ۵۰ درصد افزایش در قابلیت جذب انرژی مشاهده شد.
 - ایجاد شیار در بدنه جاذب مخروطی باعث کاهش نیروی متوسط فروریزش و در نتیجه کاهش میزان جذب انرژی می‌گردد ولی درصد این کاهش کمتر از میزان کاهش نیروی کماتش اولیه است. در کل ایجاد شیار در جاذب مخروطی باعث بهبود در پارامترهای موردتوجه در طراحی جاذب از جمله نیروی کماتش اولیه می‌گردد.
 - افزایش زاویه دیواره جاذب مخروطی در محدوده متعارف، نسبت به خط محوری آن باعث افزایش میزان قابلیت جذب انرژی می‌گردد که در مدل‌های بررسی شده تا ۳۰ درصد افزایش مشاهده شد.
 - افزایش ضخامت دیواره مخروط باعث افزایش میزان جذب انرژی می‌گردد و شیب این تغییر نیز نسبتاً تند است به عبارتی افزایش ضخامت جداره مخروط منجر به افزایش چشمگیر قابلیت جذب انرژی جاذب می‌گردد و در بررسی‌های انجام شده تا ۶۰ درصد افزایش قابلیت جذب انرژی مشاهده گردید.
 - افزایش دانسیته فوم مورد استفاده در هسته جاذب مخروطی منجر به افزایش قابلیت جذب انرژی در جاذب می‌گردد.

- W. Johnson, Extensible plastic collapse of thin-wall frusta as energy absorbers, *International Journal of Mechanical Sciences*, 28(4) (1986) 219–229.
- [18] S.J. Hosseinipour, G.H. Daneshi, Energy absorbtion and mean crushing load of thin-walled grooved tubes under axial compression, *Thin-Walled Structures*, 41(1) (2003) 31–46.
- [19] W. Abramowicz, N. Jones, Transition from initial global bending to progressive buckling of tubes loaded statically and dynamically, *International Journal of Impact Engineering*, 19(5) (1997) 415–437.
- [20] N.K. Gupta, Some aspects of axial collapse of cylindrical thin-walled tubes, *Thin-Walled Structures*, 32(1) (1998) 111–126.
- [21] D. Karagiozova, M.I. Alves, Transition from progressive buckling to global bending of circular shells under axial impact—Part I: Experimental and numerical observations, *International Journal of Solids and Structures*, 41(5) (2004) 1565–1580.
- [22] S. Feli, E. Makhssousse, S.S. Jafari, Dynamic progressive buckling of thin-wall grooved conical tubes under impact loading, *International Journal of Crashworthiness*, 25(2) (2020) 220–229.
- [23] L.L. Tam, C.R. Calladine, Inertia and strain-rate effects in a simple plate-structure under impact loading, *International Journal of Impact Engineering*, 11(3) (1991) 349–377.
- [24] Z. Ahmad, D.P. Thambiratnam, Crushing response of foam-filled conical tubes under quasi-static axial loading, *Materials & Design*, 30(7) (2009) 2393–2403.
- [25] Z. Ahmad, D.P. Thambiratnam, Dynamic computer simulation and energy absorption of foam-filled conical tubes under axial impact loading, *Computers & Structures*, 87(3) (2009) 186–197.
- Journal of Mechanical Engineering of the University of Tabriz* 51(4) (2022) 95–104. (in Persian)
- [9] V. Kumar Reddy Sirigiri, V. Yadav Gudiga, U. Shankar Gattu, G. Suneesh, K. Mohan Buddaraju, A review on Johnson Cook material model, *Materials Today: Proceedings*, 62 (2022) 3450–3456.
- [10] A. Needleman, V. Tvergaard, An analysis of ductile rupture in notched bars, *Journal of the Mechanics and Physics of Solids*, 32(6) (1984) 461–490.
- [11] G. Rousselier, Dissipation in porous metal plasticity and ductile fracture, *Journal of the Mechanics and Physics of Solids*, 49(8) (2001) 1727–1746.
- [12] S. Azarakhsh, A. Rahi, Experimental and Numerical Investigation of Energy Absorption in Thin-Walled Bi-tubular Conical Tubes under Axial Load, *Iranian Journal of Mechanical Engineering Transactions of ISME*, 21(3) (2019) 138-157. (in Persian)
- [13] A. Ghamarian, H.R. Zarei, M.T. Abadi, Experimental and numerical crashworthiness investigation of empty and foam-filled end-capped conical tubes, *Thin-Walled Structures*, 49(10) (2011) 1312–1319.
- [14] S. Hou, X. Han, G. Sun, S. Long, W. Li, X. Yang, Q. Li, Multiobjective optimization for tapered circular tubes, *Thin-Walled Structures*, 49(7) (2011) 855–863.
- [15] J.M. Alexander, An approximate analysis of the collapse of thin cylindrical shells under axial loading, *The Quarterly Journal of Mechanics and Applied Mathematics*, 13(1) (1960) 10–15.
- [16] T. Wierzbicki, S.U. Bhat, W. Abramowicz, D. Brodtkin, Alexander revisited—A two folding elements model of progressive crushing of tubes, *International Journal of Solids and Structures*, 9 (24) (1992) 3269-3288.
- [17] A.G. Mamalis, D.E. Manolacos, S. Saigal, G. Viegela, H.

چگونه به این مقاله ارجاع دهیم

S. Feli, E. Makhssousse, S. S. Jafari, *Dynamic Progressive Buckling of Thin Wall Foam-Filled Conical Tubes Under Impact Loading*, *Amirkabir J. Mech Eng.*, 57(4) (2025) 497-520.

DOI: [10.22060/mej.2025.24158.7845](https://doi.org/10.22060/mej.2025.24158.7845)

